

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2540

วันจันทร์ที่ 17 มีนาคม 2540

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายประวัฒน์ อุตตะโมต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
(แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
2. นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
3. นายปริญญ์ นาคินทร์ชัย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)
4. นายธวัช จาปะเกษตร ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)
5. นายทวีวงศ์ เทียนเสรี หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย กองกฎหมายและที่ดิน กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน)
6. นายทองทวี ตีมะการ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการปศุสัตว์ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)
7. นายสมเทพ ลาขโรจน์ ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมป่าไม้)
8. นายกิจจา ใจเย็น รองอธิบดีกรมประมง กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมประมง)
9. นายสมพงษ์ ปองเกษม อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กรรมการ
10. นางสุกัญญา อธิปอนันต์ นักวิชาการเกษตร 7 กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)
11. นางขวัญใจ วัฒนะชีวะกุล นักวิชาการสหกรณ์ 7 กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)
12. นายธงไชย เพ็ชรรัตน์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการ

13. นายสุกิจ	จงสถิตเสถียร	นักวิชาการปกครอง 6 (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
14. นายสุชาติ	สุวรรณ	นักวิชาการพัฒนาชุมชน 8 ว (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
15. ว่าที่ร.ต.สัญญาชัย	วิจักขณะ	ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
16. นายธีรโชค	ไชยรัตน์	หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ (แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	กรรมการ
17. นายอินทร์ศร	ปิ่นขยัน	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
18. นางสาวจิราภา	อุ้มมณูย์ชาติ	เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ 8 (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
19. นายเอนก	อนันต์	ผู้อำนวยการสำนักกองทุนที่ดิน (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
20. ศาสตราจารย์โสภณ	ทองปาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
21. นายชัยวัฒน์	วงศ์วัฒนศานต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
22. นายสมพงษ์	ล้วนทอง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. น.ส.ศุภศิริ	อินทรสุขศรี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายประทุม	เดชมหา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายเคน	บาอูย์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายสุทธิพร	จิระพันธุ์	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงพาณิชย์ คดีราชการ
2. อธิบดีกรมบัญชีกลาง คดีราชการ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ คดีราชการ
4. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย
5. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
6. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ผู้ทรงคุณวุฒิ

7. นายสนั่น	จันทร์	ผู้แทนเกษตรกร
8. นายเทียน	จงใจักดี	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายบรรเทิง	ปิยะพันธ์	ผู้อำนวยการกองแผนที่และการพิมพ์
2. นายเชษฐ	อัมเนียม	ผู้ตรวจการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.
3. นายวีระ	อุบลชลเขตต์	ผู้ตรวจการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.
4. นายถิรวีร์	สุพานิช	ผู้ตรวจการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.
5. นายคำธร	เชื้อสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.
6. นายฉันทลักษณ์	บุศยอังกูร	ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ ส.ป.ก.
7. นายวิจิน	โชติตกุล	ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ก.
8. นายคุณฎี	กันฉาย	ผู้อำนวยการกองคลัง ส.ป.ก.
9. นายกันศิษฐ์	มะกรวัฒนะ	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
10. นางสงวนศรี	ไชยมังคละ	เลขาธิการกรม ส.ป.ก.
11. นายสมศักดิ์	โกสุขวัฒนะ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
12. นายเสมอ	กลิ่นเกลา	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา
13. นายบุญวงศ์	ศรีภักดี	รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต
14. นายวีระ	มานะตระกูล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน 7
15. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
16. นางสาวกัญญา	อจิตโต	เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
17. นางสาวณีย์	วรพาณิชย์	เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
18. นายจำลอง	พุดซ้อน	เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร
19. นายพลเชษฐ	ตราโช	เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
20. นางอารีย์	โสมาตร	เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
21. นายจารุวัฒน์	นุตเชษานันท์	เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์
22. นายจันทร์เทพ	เดชธีรพันธ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นายวิทยา	ประจันตะเสน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นายสุเทพ	รอสุนเนิน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นางวรวัลย์	ไธวมิชย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

26. นายสุธี	บุญคง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นายเอนก	สิทธิเสรีชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นายทวีสุข	ปัญญาอรรถ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายเทียมทัน	อุณหะสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นางสาวฉวีวรรณ	ภูคำชัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นางสาวนิตยา	ผิวเหลือง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นายฉลอง	มณีโชติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นายอุดมศักดิ์	รอดพรหม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นางสาวพจนา	เจิงกลิ่นจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. นายพิชัย	ชินชัยพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
36. นางอุไร	ชนานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นางชนบศรี	สรรค์คุณากร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นายอจกร	อินทร์ภิรมย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นายสุธีร์	ลิมทรัพย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นายประคอง	เอี่ยมสำอางค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นางวรรณภา	เสนีย์ยุทธ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
42. นายศรีโรจน์	จิรวัดน์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
43. นางสาววิตรี	ชวนิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
44. นางอรวินท์	เลาहनันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
45. นางมะลิวัลย์	ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
46. นางสาวอัชฌา	ชิมรัมย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 9 .00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

**ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2540 วันที่ 24 มกราคม 2540**

ส.ป.ก. ได้มีหนังสือที่ กษ 1201/ว. 84 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 ส่ง
รายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ 1/2540 วันที่ 24 มกราคม 2540 ให้คณะกรรมการพิจารณาโดย
ขอให้แจ้งผลภายในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 ซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (นายชัยวัฒน์ วงศ์
วัฒนสานต์) ขอแก้ไขมติคณะกรรมการ เรื่องที่ 4.2 และ 4.10 ดังนี้
(หน้า 27) ในส่วนของข้อ ข.และ ค. ขอแก้ไขข้อความจากเดิม เป็นดังนี้

ข. พื้นที่ชุมชนเมืองซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ถ้าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ที่สมควรจะพัฒนาเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาลได้ ให้พิจารณา
ร่วมกับฝ่ายปกครอง และออก พ.ร.ฎ. กันเขตออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ให้จัดตั้งเป็นเขต
เทศบาล สุขาภิบาล ต่อไป
2. ถ้าเป็นชุมชนขนาดเล็ก ส.ป.ก.จะต้องจัดระบบดูแลให้เป็นชุมชนชนบท ที่สอดคล้องกับ
งานการปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องกันเขตปฏิรูปที่ดินออก

ค. ที่ดินของรัฐซึ่งมีผู้ถือครองโดยมิได้มีสิทธิใด ๆ ตามกฎหมาย ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. จัดทำมาตรการจูงใจให้เกษตรกรที่อยู่ภายในเขตปฏิรูปที่ดินยินยอมเข้าสู่
กระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยกำหนดระยะเวลาให้เกษตรกรได้พิจารณาพอสมควร และ
เมื่อพ้นระยะเวลาแล้ว หากเกษตรกรรายใดไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินให้
ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป แต่ถ้ารายใดขอผ่อนผันขออยู่ในพื้นที่
ชั่วคราวก็ต้องใช้วิธีประนีประนอมยอมความในศาล
2. การพิจารณาดำเนินตามข้อ 1 ให้ ส.ป.ก.คัดเลือกพื้นที่ตัวอย่างเพื่อดำเนินการประมาณ 5
พื้นที่ โดยแต่ละพื้นที่ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง อัยการ
สื่อมวลชน และส.ป.ก. ร่วมกันพิจารณาการดำเนินคดี ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดที่ดินของ ส.ป.ก.
มีความชัดเจนถูกต้องและเปิดเผยมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้มาตรการของ ส.ป.ก. ที่จะจัดทำในข้อ 1 ประสบผลสำเร็จจึงขอความร่วมมือ
จากส่วนราชการต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินตามอำนาจ
หน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยเฉพาะส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ เพื่อช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดีขึ้น ซึ่งจะมีผลให้เกษตรกรพิจารณาเข้าร่วมกับกระบวนการปฏิรูปที่ดินต่อไปมากยิ่งขึ้น

4. เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ที่ 1/2539 ตั้ง ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2539 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยให้ ส.ป.ก. แจ้งคณะกรรมการทราบความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อประกอบการพิจารณาว่าการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ควรยกเลิกแบบให้เปล่า เพราะปัจจุบันการที่จะได้ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์จะต้องจ่ายค่าที่ดินทั้งนั้น ดังนั้น หากบุคคลใดอยากได้สิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ควรจ่ายเงินในอัตราที่สมควรและนอกจากนี้ การจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ควรมีมาตรการจำกัดขนาดของที่ดิน และระยะเวลาการครอบครองที่ดิน เช่นเดียวกับ การจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ซึ่งจะได้เป็นแนวทางปฏิบัติในลักษณะเดียวกันต่อไป และให้แจ้งความเห็นของ สปก. ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติทราบและขอความร่วมมือให้เร่งรัดการพิจารณาตามแนวทางนั้นต่อไป

หน้า 44 บรรทัดที่ 2 จากบรรทัดสุดท้าย ขอแก้ไขจากความว่า

“... ซึ่งควรมีนักกฎหมายรวมอยู่ด้วย เพื่อพิจารณาอัตราค่าชดเชย...” เป็น “...ซึ่งควรมีนักประเมินราคาที่ดิน นักกฎหมายรวมอยู่ด้วย เพื่อพิจารณาอัตราค่าชดเชย...”

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานตามที่ได้แก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 3.1 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรปีงบประมาณ 2540 (1 ตุลาคม 2539-31 มกราคม 2540)

ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่สำคัญมี ดังนี้

1. **งานเตรียมการ** ตรวจสอบกันเขตป่าสมบูรณ์ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเนื้อที่เป้าหมาย 18 ล้านไร่ ดำเนินการได้เนื้อที่ 210,208 ไร่ การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเนื้อที่เป้าหมาย 2.03 ล้านไร่

ดำเนินการจัดทำแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกา เนื้อที่ 1.68 ล้านไร่ คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาแล้ว จำนวน 385,056 ไร่

2. งานจัดที่ดิน ที่ดินของรัฐ งานรังวัดที่ดินดำเนินการได้ 9,921 ไร่ (ร้อยละ 10.58 ของเป้าหมาย) งานสอบสวนสิทธิและกระจายสิทธิ ดำเนินการได้ 13,654 ราย เนื้อที่ 236,872 ไร่ (ร้อยละ 8.53 ของเป้าหมาย) การมอบเอกสารสิทธิส.ป.ก. 4-01 ดำเนินการ ได้ 6,974 ฉบับ 5,725 ราย เนื้อที่ 115,473 ไร่ (ร้อยละ 5.44 ของเป้าหมาย)

สาเหตุที่ดำเนินงานจัดที่ดินได้ต่ำกว่าเป้าหมายเพราะต้องตรวจสอบคุณสมบัติของ เกษตรกรทุกราย ขณะนี้มีรายชื่ออยู่ระหว่างนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ลงนามในเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 จำนวน 6 จังหวัด และที่พร้อมจะมอบเอกสารระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายนนี้ ประมาณ 6 จังหวัด

3. งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ระหว่างขออนุมัติเงินงวด

4. งานพัฒนารายได้และปรับปรุงโครงสร้างการผลิต

ชุดสระในแปลงเกษตรกรรม 634 แห่ง (ร้อยละ 9.91 ของเป้าหมาย) ฝึกอบรม เกษตรกร 3 รุ่น ผู้เข้ารับการอบรม 49 ราย จัดทำโครงการสินเชื่อให้แก่เกษตรกร 3 สหกรณ์ จำนวนเงิน 5 ล้านบาท ติดตามผลการชำระคืนสินเชื่อของสหกรณ์ จำนวน 2 ล้านบาท ส่งเสริมธุรกิจการค้าผ่านสหกรณ์ ซื้อปุ๋ย 407 ตัน ซื้อข้าวสาร 71 ตัน

ประธานให้ข้อสังเกตว่า ในการรายงานผลงานของ ส.ป.ก. นั้น ยังมีงานที่ปฏิบัติ ได้ต่ำกว่าเป้าหมายมาก อาทิเช่น การตรวจสอบกันเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขต ปฎิรูปที่ดินการรังวัดที่ดิน การจัดซื้อที่ดิน และโดยเฉพาะงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งยัง ไม่มีการดำเนินงาน และขณะนี้ใกล้ที่จะเข้าฤดูฝน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานประสบปัญหา มากยิ่งขึ้น และมีผลกระทบต่อบประมาณ ซึ่งอาจจะต้องถูกปรับลดลง เพราะขณะนี้สำนัก- บประมาณ ได้ควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ปี 2540 ตามมติ ค.ร.ม. อย่างเคร่งครัด และ จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาอนุมัติเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541 ด้วย

มติคณะกรรมการ

รับทราบ และให้ ส.ป.ก.เร่งรัดการดำเนินงานต่าง ๆ ตามข้อสังเกตของประธาน กรรมการเพื่อให้ผลงานเป็นไปตามเป้าหมายของแผนงานที่กำหนดไว้โดยเร็ว

เรื่องที่ 3.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปีงบประมาณ 2540 (31 มกราคม 2540)

1. ฐานะเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันที่ 31 มกราคม 2540

เม็ดเงินที่กระทรวงการคลัง ณ 31 ธันวาคม 2539 จำนวน 1,699.53 ล้านบาท โดยผูกพันส่วนกลาง 988.18 ล้านบาท ผูกพันที่จังหวัด 256.17 ล้านบาท และคงเหลือปราศจากข้อผูกพัน ณ 31 ธันวาคม 2539 จำนวน 455.18 ล้านบาท

2. สรุปผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ปี 2540 ณ วันที่ 31 มกราคม 2540

2.1 งานซื้อที่ดินเอกชน อนุมัติตามอำนาจ อกก.คง. และคปจ. รวมเนื้อที่ 536.37 ไร่ (ร้อยละ 1.34 ของแผน) วงเงินสด 6.56 ล้านบาท (ร้อยละ 0.96 ของวงเงิน 686.50 ล้านบาท) การชำระราคาที่ดิน ปี 2540 (รวมทั้งการอนุมัติปีก่อน) เนื้อที่ 5002.72 ไร่ วงเงิน 57.67 ล้านบาท รวมชำระสะสมตั้งแต่ปี 2519-ธันวาคม 2539 เนื้อที่ 435,589.44 ไร่ วงเงินทั้งสิ้น 1,567.47 ล้านบาท แยกเป็นเงินสด 1,182.94 ล้านบาท พันธบัตร 384.53 ล้านบาท

2.2 สินเชื่อ อนุมัติสินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน 13 สหกรณ์ วงเงิน 6.50 ล้านบาท (ร้อยละ 10.83 ของแผน) สินเชื่อโครงการปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดิน 3 ราย วงเงิน 0.38 ล้านบาท (ร้อยละ 0.25 ของแผน) สินเชื่อเพื่อพัฒนารายได้อื่น ๆ 3,236 ราย วงเงิน 78.08 ล้านบาท (ร้อยละ 48.80 ของแผน)

2.3 งานจัดเก็บรายได้ ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าภาษีบำรุงท้องที่ เงินต้น ดอกเบี้ย (ค่าปรับ) และรายได้อื่น ๆ รวม 27.12 ล้านบาท (ร้อยละ 23.40 ของแผนรายรับ)

2.4 รายจ่ายขาดจำนวน 3.67 ล้านบาท (ร้อยละ 1.95 ของแผนรายจ่าย)

มติดะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน (กองทุนที่ดิน) ประจำเดือนมกราคม 2540

รายรับจำนวน 843.38 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินคงเหลือจากปีก่อน 506.29 ล้านบาท เงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร 300 ล้านบาท รับคืนค่าที่ดินจากเกษตรกร

ที่จัดให้กู้ 1.07 ล้านบาท รับชำระหนี้ 11.27 ล้านบาท รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ 13.30 ล้านบาท รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 11.45 ล้านบาท

รายจ่าย จำนวน 92.19 ล้านบาท ประกอบด้วย รายจ่ายหมุนเวียน จำนวน 45.09 ล้านบาท เป็นค่าซื้อที่ดินเพื่อการจัดสรร 3.87 ล้านบาท จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกร 54 ราย เป็นเงิน 41.22 ล้านบาท รายจ่ายขาด จำนวน 47.10 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสินเชื่อ 23.57 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานทั่วไป 17.85 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างปัจจัยพื้นฐาน 5.38 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดิน 0.30 ล้านบาท

2. จากสรุปการรับ-จ่ายเงินโครงการกองทุนที่ดิน ช่วงระยะเวลาระหว่าง สิงหาคม 2535-มกราคม 2540

2.1 รายรับ ประกอบด้วย

- เงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร 1,900.00*

- รับชำระหนี้ ดอกเบี้ยเงินฝาก และรายได้อื่น 254.99 2,154.99 ล้านบาท

2.2 รายจ่าย ประกอบด้วย

- รายจ่ายหมุนเวียน (เงินกู้และค่าซื้อที่ดิน
ล่วงหน้า) 1,171.80

- รายจ่ายขาด (ค่าดำเนินงานต่าง ๆ และ
ค่าก่อสร้างปัจจัยพื้นฐาน) 232.01 1,403.81 ล้านบาท

ยอดเงินคงเหลือ ณ 31 มกราคม 2540 751.18 ล้านบาท

มติคณะกรรมการ

รับทราบ

เรื่องที่ 3.4 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหา
ผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ

ตามที่ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ระเบียบวาระที่ 4.2 มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองที่ดินของรัฐนั้น

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง สรุปได้ว่า ที่ประชุมได้พิจารณาสภาพปัญหาข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ ในพื้นที่นำร่อง 5 จังหวัด คือ

กระบี่ ปราจีนบุรี นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา และเพชรบูรณ์ และได้มีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียด การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ตลอดจนรูปแบบการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละจังหวัด เพื่อคณะกรรมการจะได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.5 รายงานผลการดำเนินงานของอนุกรรมการพิจารณากำหนดประเภทชุมชน ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการได้อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดประเภทชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น คณะอนุกรรมการได้ประชุมแล้ว 2 ครั้ง สรุปผลได้ ดังนี้

1. การกำหนดประเภทชุมชน ควรกำหนดเป็น 2 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 ชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน
 - 1.2 ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน

ทั้งนี้ กรอบในการพิจารณาเกณฑ์กำหนด จะพิจารณาเฉพาะชุมชนที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน

2. กำหนดเกณฑ์เบื้องต้นที่จะพิจารณา 4 อย่างได้แก่

2.1 มีบ้านเรือนตั้งอยู่รวมกันเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า 40 หลังคาเรือน หรือจำนวนคนในชุมชนไม่น้อยกว่า 200 คน

2.2 มีความหนาแน่นของประชากรไม่น้อยกว่า 5 คนต่อพื้นที่ 1 ไร่

2.3 พื้นที่ชุมชนแบ่งเป็น 2 ส่วน (Zone) คือ ส่วนที่เป็นศูนย์กลางชุมชนกับส่วนที่เป็นพื้นที่โดยรอบชุมชนเพื่อเป็นที่ขยายตัวของชุมชนหรือเป็นสาธารณประโยชน์ใช้ร่วมกันของชุมชนและอื่น ๆ อัตราส่วน 40:60

2.4 มีองค์ประกอบของชุมชน หรือเครื่องชี้วัดความเจริญที่เด่นชัด มากกว่า 5 อย่าง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะได้ดำเนินการทดสอบเกณฑ์ โดยศึกษาข้อมูลในพื้นที่ของจังหวัดระยอง และสุโขทัย เพื่อที่จะได้นำมาปรับแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.6 การขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานบริการน้ำมันในเขตปฏิรูปที่ดิน

สืบเนื่องมาจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 4/2539 วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539 ได้นำประเด็นปัญหาการขอใช้ที่ดิน เพื่อสร้างสถานบริการน้ำมันในเขตปฏิรูปที่ดินหรือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า สถานบริการน้ำมันประเภทใดและขนาดใดที่จะจัดเข้าเป็นกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินฯ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาให้ความเห็นว่า ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรือสงวนหรือสงเคราะห์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาให้สถาบันเกษตรกรหรือบุคคลอื่นเพื่อก่อตั้งสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงได้ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป เช่น บริเวณที่ขอตั้งอยู่ในชุมชนเกษตรกรที่ไม่มีแหล่งจำหน่ายน้ำมัน อยู่ใกล้เคียงหรือ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงถูกกว่าสถานบริการอื่น ๆ โดยพิจารณากับค่าใช้จ่ายในการไปหาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงอื่นประกอบด้วย หรือวัตถุประสงค์หลักเพื่อจำหน่ายน้ำมันให้แก่เกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ หรือ ประเภทน้ำมันส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องจักรกลหรือขนส่งพืชผลการเกษตร ซึ่ง ส.ป.ก.จะยึดถือเป็นแนวทางในการพิจารณาเพื่อเสนอขอ คปท.เป็นราย ๆ ต่อไป

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 3.7 ความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาเอกสาร ส.ป.ก.4-01 ของ ส.ป.ก. ภูเก็ต

คปท. ภูเก็ต ในการประชุม ครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2539 มีมติยกเลิกการจัดที่ดินให้ผู้ไม่ได้เป็นเกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน จำนวน 11 ราย โดย คปท. มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้บุคคลดังกล่าวออกจากที่ดิน แต่ก็ยังไม่มีการดำเนินการสั่งการใด ๆ

ส.ป.ก.เห็นว่าเมื่อบุคคลทั้ง 11 คน ถูกยกเลิกการจัดที่ดินไปแล้วจึงไม่มีสิทธิอยู่ในที่ดินอีกต่อไป ส.ป.ก. ในฐานะเจ้าของที่ดินชอบที่จะสั่งให้บุคคลดังกล่าวออกจากที่ดินได้ จึงสั่งการให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตสั่งให้บุคคลทั้ง 11 ราย พร้อมบริวารออกจากที่ดิน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

มติคณะกรรมการ รับทราบ

**เรื่องที่ 4.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออก
แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์
ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.**

เรื่องเดิม

คณะกรรมการได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 อนุมัติในหลักการมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งการเพิกถอนและออกใบแทน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีความเห็นว่า หากมีการแก้ไขหลักการดังกล่าวตามมติคณะกรรมการจะต้องจัดวางรูปแบบ ลำดับข้อ และแก้ไขถ้อยคำในระเบียบฯเดิมหลายแห่ง จึงเห็นควรให้มีการยกเลิกระเบียบฯเดิม และร่างระเบียบฯใหม่ให้มีข้อความครอบคลุมมติคณะกรรมการและทำให้การปฏิบัติงานชัดเจนรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยในส่วนที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้ คือ

1. กรณีมีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบได้ ให้นำเสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเป็นการเฉพาะราย โดยไม่บังคับรอให้มีการแก้ไขระเบียบฯใหม่ (ข้อ 6 วรรค 2)
2. การออกหนังสืออนุญาตสามารถกระทำได้ทันทีภายหลังจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติอนุญาตให้คัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องให้มีการรับมอบที่ดินก่อน (ข้อ 8)
3. การแก้ไขเพิ่มเติม สามารถดำเนินการได้เฉพาะกรณีมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับหนังสืออนุญาตหรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาต (ข้อ 9 (2))
4. ให้เพิกถอนหนังสืออนุญาต ได้ในกรณีแนวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเปลี่ยนไปทำให้ที่ดินแปลงนั้นไม่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งได้มีการจัดให้เช่า เช่าซื้อ หรือจัดให้โดยมีค่าชดเชยในที่ดินแปลงนั้น (ข้อ 10 (3),(4))

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ได้มีมติเห็นชอบกับร่างระเบียบฯ ดังกล่าวแล้ว ในการประชุมครั้งที่ 6/2539 เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2539 และครั้งที่ 7/2539 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2539

ความเห็น ส.ป.ก. เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับ
ความเป็นจริงในทางปฏิบัติ อันจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

คำขอ พิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย
การออก แก้วใบเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำ
ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.

มติคณะกรรมการ **อนุมัติ**

(ร่าง)

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย การออก แก้วไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทน
หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการออก แก้วไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้เหมาะสม รัดกุมและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 19(12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่า ด้วยการออก แก้วไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ใน เขตปฏิรูปที่ดินพ.ศ. ...”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

ข้อ 4. บรรดาคำสั่งหรือหนังสือสั่งการใด ๆ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ ระเบียบนี้แทน

ข้อ 5. ในระเบียบนี้

“หนังสืออนุญาต” หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 6. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหา หรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดหรือพิจารณาสั่งการ

ข้อ 7. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกคำสั่ง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาต

ข้อ 8. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสืออนุญาตได้เมื่อเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 9. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตได้มีกรณี ดังต่อไปนี้
(1) มีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด
(2) จำนวนเนื้อที่ดิน หรือรูปแบบแผนที่ และการแก้ไขใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับหนังสืออนุญาต หรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาต

ข้อ 10. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพิกถอนหนังสืออนุญาตได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติแล้วแต่กรณีสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตสิ้นสุดสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

- (2) เมื่อปรากฏว่า หนังสืออนุญาตออกโดยผิดพลาด
- (3) เมื่อปรากฏว่า แนวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ที่ดินแปลงนั้นไม่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- (4) เมื่อได้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ หรือจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ดินแปลงนั้น

- ข้อ 11. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกใบแทนหนังสืออนุญาต ได้ในกรณีดังต่อไปนี้
- (1) เมื่อหนังสืออนุญาตชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ นามสกุล ผู้ได้รับอนุญาต ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสืออนุญาต เลขสารบัญชีทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและรูปแผนที่ เป็นต้น
 - (2) เมื่อหนังสืออนุญาตสูญหาย

- ข้อ 12. หนังสืออนุญาตที่ได้ออกตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ก่อนระเบียบนี้ให้ถือว่าเป็นหนังสืออนุญาต ตามระเบียบนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่

เรื่องที่ 4.2 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติ เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจาก คปท. ครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 (วาระที่ 4.6) ได้มีมติให้ส่งเรื่องอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ให้คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณาในแง่ข้อกฎหมาย คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2538 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2538 ว่า

“เนื่องจากเรื่องนี้อาจมีปัญหาข้อกฎหมายโต้แย้งกันได้ จึงเห็นสมควรดำเนินการใหม่ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ตดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเสนอขอแก้ไขระเบียบดังกล่าวให้เหมาะสมต่อไป”

ความเห็นอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ

คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบได้พิจารณาตรวจแก้ไขร่างระเบียบฯ ฉบับนี้และมีมติเห็นชอบตามร่างฯ ที่ได้แก้ไขในการประชุมครั้งที่ 6/2539 เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2539 และให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

ความเห็น ส.ป.ก.

เนื่องจากเกิดปัญหาข้อกฎหมายจากการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ซึ่งปรากฏว่าข้อกำหนดเรื่องการสิ้นสิทธิและผลของการสิ้นสิทธิตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 ยังไม่ครอบคลุมถึงข้อเท็จจริงบางประการอันเป็นเหตุแห่งการสั่งให้สิ้นสิทธิ อีกทั้งถ้อยคำในระเบียบเกี่ยวกับผลของการสิ้นสิทธิ ยังเขียนไว้ไม่ชัดเจน ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรเสนอขอแก้ไขระเบียบฯ ดังกล่าวในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แก้ไขบทนิยามคำว่า “หนังสือรับมอบที่ดิน” โดยกำหนดให้มีความหมายครอบคลุมถึงเอกสารอื่น ๆ ของ ส.ป.ก. ที่จะออกให้ต่อไปในอนาคตนอกเหนือจากหนังสือ

อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ สัญญาจัดให้โดยมีค่า
ชดเชย และหนังสือรับรองที่ดิน

2. เพิ่มเติมเหตุแห่งการสั่งให้สิ้นสิทธิ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับที่ดินไม่มีคุณสมบัติ
เป็นเกษตรกร

3. ปรับปรุงแก้ไขข้อความให้ชัดเจน ในเรื่องผลของการสิ้นสิทธิซึ่งแตกต่างกัน
ตามเหตุที่สิ้นสิทธิ

4. เพิ่มเติม ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปก.) สามารถขอความเห็น
จากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปร.) ได้ก่อนที่จะมีคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิ
ในกรณีที่เห็นว่ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิ และไม่อาจ
วินิจฉัยได้ และเพิ่มบทบัญญัติที่ชัดเจนให้ คปก. มีอำนาจพิจารณาสั่งให้เกษตรกร หรือสถาบัน
เกษตรกรสิ้นสิทธิได้เอง ถ้ามีพฤติการณ์เช่นนั้นปรากฏขึ้นต่อ คปก.

คำขอ ขอให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติร่างแก้ไข ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกร
และสถาบันเกษตรกรปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ....เพื่อประกาศใช้
ต่อไป

มติคณะกรรมการ **อนุมัติ**

ร่าง

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย

การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 19(8) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้เพิ่มความต่อไปนีในข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535

“หนังสือรับมอบที่ดิน” หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม มอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบ
ที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตร-
กรรมกำหนด

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความใน ข้อ 11 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 11. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดทางมรดก ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518

(2) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า เช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมี ค่าชดเชยไปยังบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518

(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว

(4) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 7 และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ 8

การสันสิทธิตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น สำหรับการสันสิทธิตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสันสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับ พฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสันสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ ก็ให้ขอความเห็น จากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สันสิทธิต่อไป

การสันนิษฐานตามวรรคสามให้มีผลตั้งแต่เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตาม ข้อ 13 แต่ถ้ามมีการอุทธรณ์และคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนยันว่าผู้อุทธรณ์สันนิษฐานการทำประโยชน์แล้ว ให้การสันนิษฐานมีผล ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการ

ในกรณีที่การสันนิษฐานตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) ปรากฏต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการ จะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นสันนิษฐานก็ได้

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสันนิษฐานพร้อมทั้งระยะเวลา ที่ให้เกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการคดีตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งตามวรรคหกได้ ให้ปีคหนังสือแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ ที่ที่ดินนั้น ตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ "

ข้อ 5. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 13 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สันนิษฐานตามข้อ 11 เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือ วันที่ได้ปีคคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้สันนิษฐาน ”

ประกาศ ณ วันที่

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินครั้งที่ 2

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีมติอนุมัติแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 และได้อนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 1 ในพื้นที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินคงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาแล้ว รวม 9 จังหวัด 29 อำเภอ

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ดังนี้

1. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 54 อำเภอ ใน 18 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้ คือ

1.1 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

1) พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินประเภทที่ดินของรัฐ 140 พื้นที่

2) ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ ที่ดินทรัพย์สัน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุ

เนื้อที่ประมาณ 103,132 ไร่

3) ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะซื้อได้ 45 ตำบล

1.2 พื้นที่ที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

1) เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 74 แห่ง

2) พื้นที่ที่ต้องกันคืนกรมป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ

ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ.2538 จำนวน 4 ป่า เนื้อที่ประมาณ 10,972 ไร่

3) ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินจำนวนมาก ไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 19,862 ไร่

4) พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 54 อำเภอ

2. พื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่จำนวน

18 พื้นที่ ใน 14 จังหวัด ผลการตรวจสอบสรุปได้คือ

2.1 พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

- 1) เขตเทศบาล/สุขาภิบาล จำนวน 13 แห่ง
- 2) พื้นที่ที่ต้องกันคั่นกรมป่าไม้ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคั่นกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 จำนวน 14 ป่า เนื้อที่ประมาณ 180,747 ไร่

2.2 พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ พื้นที่ส่วนที่เหลือจากการกันออก ตามข้อ 2.1

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก.ได้พิจารณาตามแนวทางการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติ ค.ป.ก. ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 แล้ว เห็นควรให้มีการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามผลการตรวจสอบพื้นที่ทั้งกรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ และกรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

คำขอ ขออนุมัติปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน

1. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 54 อำเภอ
2. กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่ จำนวน 18 พื้นที่
รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ

มติคณะกรรมการ

อนุมัติ ยกเว้นกรณีของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีเขตปฏิรูปที่ดิน ที่อำเภอมะขาม อำเภอเขาคิชฌกูฏ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาว ซึ่งประธานคณะกรรมการขอเข้าไปตรวจสอบก่อน และให้ฝ่ายเลขานุการเสนอในการประชุมคราวต่อไป

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
1. ฉะเชิงเทรา			
1) อ. บางน้ำเปรี้ยว	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 7 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 23,392 ไร่ 2. ที่ดินราชพัสดุ 50 ไร่	1. เขตสุขาภิบาล 4 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. ราชสาสน์	ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 3,255 ไร่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. บางคล้า	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 3 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 1,784 ไร่ 2. ที่ดินทรัพย์สิน 158-3-64 ไร่ 3. ที่ดินบริจาค 109-2-03 ไร่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2. ปราจีนบุรี			
1) อ. นาดี	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 5,028 ไร่ 2. ที่ดินบริจาค 49-3-30 ไร่ 3. ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538 - ป่าทุ่งโพธิ์ (E) 210 ไร่ - ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่และป่าแก่งสะโดน (E) 7,705 ไร่	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
		3. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. ศรีมโหสถ	ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 3 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 2,909 ไร่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. กบินทร์บุรี	1. ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 4 แห่ง	
	2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 1 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 2,893 ไร่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
	3. ที่ดินบริจาค 56 - 0 - 50 ไร่		
	4. ที่ดินราชพัสดุ 4 - 1 - 27 ไร่		
4) อ. บ้านสร้าง	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 3 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 9,206 ไร่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง	
	2. ที่ดินบริจาค 56 - 1 - 56 ไร่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
	3. ที่ดินราชพัสดุ 215 - 0 - 83 ไร่		
3. สุพรรณบุรี			
1) อ. สองพี่น้อง	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 11,779 ไร่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง	
	2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 2 ตำบล	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. บางปลาม้า	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อใน 4 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 5,770 ไร่	1. เขตสุขาภิบาล 4 แห่ง	เขตปฏิรูปที่ดิน
	2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 4 ตำบล	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นตำบล อื่นที่คาดว่าจะจัดซื้อได้	อ. บางปลาม้า ครอบคลุม พื้นที่เพียง 9 ตำบล

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
4. หนองคาย			
1) อ. ท่าบ่อ	ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 9 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 2,552 ไร่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
5. สุโขทัย			
1) อ. ศรีนคร	1. ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะซื้อได้ตำบลน้ำชุม (ทั้งตำบล)	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบล น้ำชุม	
2) อ. สวรรคโลก	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตเทศบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. เมือง	1. ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อแล้ว 4 ตำบล เนื้อที่ 1,134 ไร่ 3. ที่ดินบริจาค 22-2-52 ไร่ 4. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 2 ตำบล	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 3 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบล ที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
4) อ. บ้านด่านลานหอย	1. ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
	2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อแล้ว 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 649 ไร่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบลที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
	3. ที่ดินบริจาค 31-1-80 ไร่		
	4. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 3 ตำบล		
5) อ. คีรีมาศ	1. ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	
	4. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 3 ตำบล	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบลที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
6) อ. ศรีสังขาลย์	1. ที่ดินของรัฐ 5 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	
	2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 2 ตำบล	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบลที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
7) อ. กงไกรลาศ	1. ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง	
	2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อแล้ว 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 64 ไร่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้น ตำบลที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
	3. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 9 ตำบล		

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
6. จันทบุรี			
1) อ. มะขาม	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) กิ่ง อ. เขาคิชฌกูฏ	ที่ดินบริจาค ต. พलगว เนื้อที่ประมาณ 1,484 ไร่	1. พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538 -ป่าเขาลูกช้าง (B) 300 ไร่ (เขตลุ่มน้ำชั้นที่ 2)	
		2. พื้นที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินจำนวนมาก	
		- ป่าดงกระสือ (B) 4,075 ไร่	
		3. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
7. นครพนม			
1) อ. ศรีสงคราม	ที่ดินของรัฐ 8 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. นาหว้า	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. บ้านแพง	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
4) อ. ท่าอุเทน	ที่ดินของรัฐ 4 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
5) อ. โพนสวรรค์	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
6) อ. นาแก	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
7) กิ่ง อ. นาทม	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
8. สทนต์			
1) พัฒนานิคม	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) ท่าหลวง	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) ลำสนธิ	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
4) อ. ชัยบาดาล	ที่ดินของรัฐ 4 พื้นที่	1. สุขาภิบาล 1 แห่ง	
		2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
5) อ. โคกสำโรง	ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 3 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 1,772 ไร่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	เขตปฏิรูปที่ดิน อ. โคก- สำโรง ครอบคลุมพื้นที่ เพียง 3 ตำบล
6) อ. หนองม่วง	1. ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 2 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 9,931 ไร่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	เขตปฏิรูปที่ดิน อ. หนอง ม่วง ครอบคลุมพื้นที่เพียง 2 ตำบล
9. บุรีรัมย์			
1) อ. นางรอง	ที่ดินของรัฐ 9 พื้นที่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง	
		2. พื้นที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวล กฎหมายที่ดินจำนวนมาก	
		- ที่จำแนกฯ ป่ารอบอ่างเก็บน้ำทุ่งแหลม เนื้อที่ ประมาณ 375 ไร่	
		- ที่จำแนกฯ ป่ารอบอ่างเก็บน้ำหนองตาหมู เนื้อที่ ประมาณ 750 ไร่	
2) ลำปลายมาศ	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
		2. พื้นที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินจำนวนมาก - ที่จำแนกฯ ป่ารอบอ่างเก็บน้ำห้วยจีห่ม เนื้อที่ประมาณ 14,662 ไร่	
10. มหาสารคาม			
1) อ. เมือง	1. ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง	
	2. ที่ดินของรัฐที่คาดว่าจะได้มา 1 พื้นที่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินยกเว้นบริเวณที่จำแนกฯ ป่าโคกขามป้อม	
11. อุดรดิตถ์			
1) อ. เมือง	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	เขตปฏิรูปที่ดิน อ. เมือง อุดรดิตถ์ ครอบคลุมพื้นที่เพียง 4 ตำบล
2) อ. ตรอน	1. ที่ดินของรัฐ 4 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	
	2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อได้ เนื้อที่ประมาณ 842 ไร่	2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินยกเว้นตำบลที่คาดว่าจะจัดซื้อได้	
	3. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 2 ตำบล		
12. แพร่			

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
1) อ. ดอง	ที่ดินของรัฐ 7 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
13. สงขลา			
1) อ. นาทวี	ที่ดินของรัฐ 8 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
14. กาญจนบุรี			
1) อ. เมือง	1. ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 1 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 4,742 ไร่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 4 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. ไทรโยค	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. ค่ายมะขามเตี้ย	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
4) อ. บ่อพลอย	ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	สุขาภิบาลหนองรีทับซ้อน กับพื้นที่ดำเนินการ และ มอบ ส.ป.ก. 4-01 แล้ว บางส่วน

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
5) อ. เลาชวัญ	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	สุขาภิบาลหนองฝ้ายทับซ้อน กับพื้นที่ดำเนินการ และ มอบ ส.ป.ก. 4-01 แล้ว บางส่วน
6) กิ่ง อ. หนองปรือ	ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	สุขาภิบาลหนองปรือทับซ้อน กับพื้นที่ดำเนินการ และ มอบ ส.ป.ก. 4-01 แล้ว บางส่วน
15. ชัยนาท			
1) อ. วัดสิงห์	1. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ เนื้อที่ประมาณ 5,242 ไร่ 2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 6 ตำบล	1. เขตเทศบาลตำบล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นตำบล ที่คาดว่าจะซื้อได้	
2) กิ่ง อ. หนองมะโมง	1. ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ เนื้อที่ประมาณ 6,769 ไร่ 3. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 4 ตำบล	พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นตำบล ที่คาดว่าจะซื้อได้	
16. ขอนแก่น			

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
1) อ. เมือง	1. ที่ดินของรัฐ 4 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่จัดซื้อ 1 ตำบล เนื้อที่ประมาณ 1,182 ไร่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
17. สุราษฎร์ธานี			
1) อ. ท่าชนะ	1. ที่ดินของรัฐ 3 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 3 ตำบล	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นตำบล ที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
2) อ. ท่าฉาง	1. ที่ดินของรัฐ 4 พื้นที่ 2. ที่ดินเอกชนที่คาดว่าจะจัดซื้อได้ 4 ตำบล	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ยกเว้นตำบล ที่คาดว่าจะจัดซื้อที่ดินได้	
18. อำนาจเจริญ			
1) อ. เมือง	ที่ดินของรัฐ 6 พื้นที่	1. เขตเทศบาล/สุขาภิบาล 2 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
2) อ. พนา	ที่ดินของรัฐ 8 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538 - ป่าฝนแสนห่า (E) 2,757 ไร่	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ

จังหวัด/อำเภอ	พื้นที่สมควรคงไว้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่สมควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
		3. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
3) อ. ปทุมราชวงศา	ที่ดินของรัฐ 2 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
4) อ. ลืออำนาจ	ที่ดินของรัฐ 1 พื้นที่	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่นอกเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

จังหวัด	ชื่อพื้นที่	อำเภอ	พื้นที่สมควรกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
1. จันทบุรี	ที่จำแนกป่าโป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	
		เขาสอยดาว		
2. ลำปาง	ป่าแม่เสริม	เสริมงาม	ป่าแม่เสริมเนื้อที่ประมาณ 2,350 ไร่	ป่าแม่เสริมอยู่ใน เขตสุขาภิบาล เสริมงามทั้งป่า
3. ลำพูน	ป่าแม่ทา	แม่ทา	เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง	
4. อุดรดิตถ์	ป่าเขาใหญ่	ทองแสนขัน	1. เขตสุขาภิบาล 1 แห่ง 2. พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้ตามข้อ ตกลง 14 กันยายน 2538 เนื้อที่ประมาณ 28,500 ไร่	
5. หนองบัวลำภู	ป่าแก่งลอม-ป่านากลาง	เมือง	เขตสุขาภิบาล 6 แห่ง	
		นากลาง		
		นาหวัง		
		สุวรรณภูหา		

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

จังหวัด	ชื่อพื้นที่	อำเภอ	พื้นที่สมควรกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
6. ภูเก็ต	1. ป่าเทือกเขานาคเกิด (E)	เมือง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	มีเขตเทศบาล/
		กระทุ้ง	ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	สุขาภิบาล 2 แห่ง
			เนื้อที่ 1,382 ไร่	ที่มอบ ส.ป.ก. 4-01
	2. ป่าเทือกเขากมลา (E)			แล้ว
		กระทุ้ง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	มีเขตสุขาภิบาล
		ถลาง	ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	1 แห่ง ที่มอบ
	3. ป่าเขาสามเหลี่ยม (E)	เมือง	เนื้อที่ 4,095 ไร่	ส.ป.ก. 4-01 แล้ว
		ถลาง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ 160 ไร่	
7. เพชรบุรี	ป่ายาง (A)	ท่ายาง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

จังหวัด	ชื่อพื้นที่	อำเภอ	พื้นที่สมควรกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ 20 ไร่	
8. ระยอง	ป่าคลองระเวิง-เขาสมเ็ด	ปลวกแดง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
	(A และป่าทดลอง)	บ้านค่าย	ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ประมาณ 11,080 ไร่	
9. สระแก้ว	ป่าเขาฉกรรจ์ ป่าโนนสาวเอ้ ป่าปลายคลองห้วยไคร้	เมือง	พื้นที่ส่วนที่กรมป่าไม้ขอคืน	
	และป่าพระสทิง (A และ E)	กิ่ง อ. เขาฉกรรจ์	เนื้อที่ประมาณ 15,800 ไร่	
		คลองคาค		
		วังน้ำเย็น		
		วัฒนานคร		
		อรัญประเทศ		
10. ขอนแก่น	1) ป่าสาวะถี (A)	บ้านฝาง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

จังหวัด	ชื่อพื้นที่	อำเภอ	พื้นที่สมควรกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ประมาณ 2,111 ไร่	
	2) ป่าโคกตลาดใหญ่ (A)	บ้านฝาง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ประมาณ 4,088 ไร่	
	3) ป่าดงช้า (A)	น้ำพอง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ 505 ไร่	
	4) ป่าโคกหลวง แปลง 3 (A)	มัญจาคีรี	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ 2,502 ไร่	
	5) ป่าดงมูล (A)	กระนวน	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้	
			ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538	
			เนื้อที่ 95,750 ไร่ (ทั้งพื้นที่)	

การปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน : กรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเป็นรายพื้นที่

จังหวัด	ชื่อพื้นที่	อำเภอ	พื้นที่สมควรกันออกจาก เขตปฏิรูปที่ดิน	หมายเหตุ
11. Mukdahan	ป่าดงภูพาน (E)	ดงหลวง	พื้นที่กันคั่นกรมป่าไม้ ตามข้อตกลง 14 ก.ย. 2538 เนื้อที่ 14,754 ไร่	
12. Surin	ป่าห้วยขมิ้น-พุน้ำร้อน-หนองหญ้าไทร (E)	ด่านช้าง	เขตสุขาภิบาล 2 แห่ง	
		หนองหญ้าไซ		

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายเป็นค่าทดแทน
ที่ดิน และค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา กรณีทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการที่กรมทางหลวงได้ดำเนินการสร้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 352 ผ่านที่ดิน ส.ป.ก. ในพื้นที่ตำบลคลองเจ็ด อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาโดยจัดให้เกษตรกรเช่า เช่าซื้อ มีเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากกรณีดังกล่าว จำนวน 227 ราย ที่ดินถูกถนนตัดผ่านเป็นเนื้อที่รวม 316 ไร่ 3 งาน 99 ตารางวาเกษตรกรผู้ได้รับความเดือดร้อนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และทำสวนส้มเพียงเล็กน้อย จากหลักเกณฑ์การจ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินตาม พ.ร.บ. เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.2530 มาตรา 18 กรมทางหลวงได้จ่ายเงินค่าทดแทนพืชผลให้กับเกษตรกรที่ปลูกไม้ยืนต้นเท่านั้น ทำให้เกษตรกรบางรายเดินทางมาร้องเรียนที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2539 เพื่อเรียกร้องให้ ส.ป.ก. จ่ายเงิน ค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดินและค่าที่ดินที่ถูกถนนตัดผ่านดังกล่าว

เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2540 เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนดังกล่าว ได้เดินทางมาเพื่อขอทราบผลการพิจารณา ค่วน

ส.ป.ก. ได้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ระเบียบวาระเพื่อพิจารณาเรื่องที่ 4.10 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายเป็นค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดินและค่าที่ดินกรณีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดินของ ส.ป.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติ เห็นว่าเนื่องจากอัตราค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสทำกินในที่ดินและค่าที่ดิน กรณีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อาจได้รับการพิจารณาไม่เพียงพอจึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีนักประเมินราคาที่ดินและนักกฎหมายร่วมด้วย เพื่อพิจารณาอัตราค่าชดเชยและค่าที่ดินอย่างถูกต้อง และเป็นธรรมสำหรับเกษตรกร

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีคำสั่งที่ 1/2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดินกรณีการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่าน

ที่ดินสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตั้ง ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540

มติคณะกรรมการกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดิน กรณีการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดินสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุม 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 วันพฤหัสบดีที่ 27 กุมภาพันธ์ 2540 และครั้งที่ 2 วันพุธที่ 5 มีนาคม 2540 ที่ประชุมมีมติให้กำหนดอัตราค่าชดเชยดังนี้

1. เนื่องจากสิทธิของผู้เช่า ผู้เช่าซื้อที่อยู่ระหว่างการผ่อนชำระ และผู้เช่าซื้อที่ชำระค่าเช่าซื้อครบไม่เท่าเทียมกัน แม้ผู้เช่าซื้อที่ชำระค่าเช่าซื้อครบได้รับการสิทธิในที่ดิน ก็เป็นกรรมสิทธิ์ที่มีเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 39

2. เพื่อแบ่งเบาภาระความเดือดร้อนเป็นกรณีพิเศษ จึงกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดินที่จะขายให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีการสร้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้เช่า ให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 40 ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย

2.2 กลุ่มผู้เช่าซื้อที่อยู่ระหว่างการผ่อนชำระ ให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 60 - 80 ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย โดยคิดตามสัดส่วนจากจำนวนเงินต้นค่าที่ดินที่ได้ชำระแล้ว

2.3 กลุ่มผู้เช่าซื้อที่ชำระค่าเช่าซื้อครบ ให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 80 ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย

กรณีเกษตรกรผู้ได้รับความเดือดร้อนดังกล่าว ประกอบอาชีพทำนาในที่ดินนั้น จะได้รับค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนาอีกไร่ละ 27,800 บาท (ส.ป.ก. ได้นำเสนอ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 วันที่ 24 มกราคม 2540) ทั้งนี้เมื่อรวมกับเงินที่จะได้รับในข้อ 2.1 หรือ 2.2 หรือ 2.3 แล้วจะต้องไม่เกินอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย

ทั้งนี้ การคิดค่าชดเชยดังกล่าวให้ถือวัน เดือน ปี ที่เกษตรกรได้ชำระค่าเช่าซื้อสิ้นสุด ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540 การจ่ายเงินค่าชดเชย (ค่าชดเชยที่ดิน, ค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา) ให้แก่เกษตรกรดังกล่าวจะดำเนินการได้ภายใน 120 วัน นับจากวันที่กรมทางหลวงได้ทำสัญญาจะจ่ายเงินให้กับ ส.ป.ก.

แนวทางการช่วยเหลือเกษตรกร

1. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลหรือ โครงการทางการเกษตรอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมแทนการปลูกข้าว โดยขอใช้สินเชื่อจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในอัตราดอกเบี้ยที่ผ่อนปรน
2. ในกรณีพื้นที่ของเกษตรกรได้รับผลกระทบเกี่ยวกับน้ำที่ใช้ในการเกษตร ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับกรมทางหลวงให้ฝังท่อลอดระยะประมาณ 60 เมตรต่อหนึ่งท่อเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือหากเกษตรกรประสงค์จะให้ฝังท่อลอดในระยะที่ยาว หรือสั้นกว่าก็กระทำได้
3. เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากกรณีดังกล่าว 2 ราย คือนายเขียน พนักแดง เจ้าของที่ดิน 4 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา ถูกถนนตัดผ่าน 4 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา และนางเกษม มาสุขเจ้าของที่ดิน 5 ไร่ ถูกถนนตัดผ่าน 3 ไร่ 3 งาน 84 ตารางวา คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2539 จัดที่ดินซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นที่ดินแปลงว่างเนื่องจากมีผู้สละสิทธิให้กับเกษตรกรทั้ง 2 ราย โดยได้รับคนละ 3 ไร่ 1 งาน 56 ตารางวา

ความเห็น ส.ป.ก.

เห็นสมควรดำเนินการตามที่คณะอนุกรรมการเสนอ ทั้งนี้ เป็นการอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้เดือดร้อนจากการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352

คำขอ

1 ขออนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าชดเชยที่ดินที่ขายให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการสร้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดิน ส.ป.ก. อำเภอคลองหลวงจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้เช่าให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 40 ของอัตราค่าทดแทน ที่กรมทางหลวงถือจ่าย

1.2 กลุ่มผู้เช่าซื้อที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ ให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 60-80 ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย โดยคิดตามสัดส่วนจากจำนวนเงินต้นค่าที่ดินที่ได้ชำระแล้ว

1.3 กลุ่มผู้เช่าซื้อที่ชำระค่าเช่าซื้อครบ ให้ได้รับอัตราค่าชดเชยที่ดินเท่ากับร้อยละ 80 ของอัตราค่าทดแทน ที่กรมทางหลวงถือจ่าย

2. ขออนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา ในอัตราไร่ละ 27,800 บาท

3. ขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจ่ายเป็นค่าชดเชยที่ดิน และค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา ให้แก่เกษตรกรตาม 1 และ 2

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้สอบถามว่า การขออนุมัติใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อใช้จ่ายในการนี้ได้กำหนดวงเงินไว้เป็นจำนวนเท่าใด ฝ่ายเลขานุการ ได้เรียนชี้แจงว่าจากการประมาณเบื้องต้นในเนื้อที่ถนนตัดผ่านรวม 316 ไร่ 3 งาน 49 ตารางวา คิดเป็นเงินที่จะต้องจ่ายประมาณ 62,287,048 บาท ทั้งนี้ให้เป็นไปตามผลการรังวัดเนื้อที่ที่ถนนตัดผ่านจริง

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สอบถามรายละเอียด ดังนี้

1. ที่ดินที่ถูกเวนคืนนี้ ส.ป.ก.ได้รับเงินค่าเวนคืนเข้ากองทุนฯหรือไม่ ถ้าได้รับเป็นจำนวนเท่าใด
2. การขออนุมัติใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ได้ผ่านการพิจารณาจาก คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ แล้วหรือไม่
3. การใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ในลักษณะนี้ เคยมีการดำเนินงานในพื้นที่อื่นๆมาก่อนหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการ ได้เรียนชี้แจงว่า

1. ที่ดินที่ถูกเวนคืนนั้น ในทางสิทธิแล้ว ส.ป.ก. จะได้รับเงินค่าเวนคืนจากกรมทางหลวงเป็นเงินประมาณ 123 ล้านบาท (รวมเนื้อที่ที่เป็นสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นที่ดินของ ส.ป.ก.อีกประมาณ 183 ไร่ด้วย)

2. ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ

เรียบร้อยแล้ว

3. ที่ผ่านมามีการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในลักษณะนี้ ในกรณีการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กของกรมชลประทานในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งบางแปลงมีน้ำท่วมทั้งแปลง ส.ป.ก. ก็ได้ใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ให้กรณีไม่สามารถจัดที่ดินแปลงอื่นชดเชยให้ได้

มติคณะกรรมการ

อนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกรณีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 352 ตัดผ่านที่ดินของ ส.ป.ก.ตามข้อเสนอทั้ง 3 ข้อ ของคณะกรรมการในเนื้อที่ประมาณ 317 ไร่ เป็นเงินประมาณ 62,287,048 บาท

เรื่องที่ 4.5 ขออนุญาตใช้ที่ดินเป็นที่จอดรถและตั้งร้านจำหน่ายสินค้าเป็นการชั่วคราวตั้งแต่ ปี 2540-2543 สำหรับผู้มานมัสการหลวงพ่อโสทร ณ วัดโสธรวรารามวรวิหาร

เรื่องเดิม

ด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนายฐิระวัตร กุลละวณิช ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความประสงค์ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลโสทร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา แปลงเลขที่ 22 กลุ่มที่ 161 เนื้อที่ 6-1-39 ไร่ และแปลงเลขที่ 23 กลุ่มที่ 161 เนื้อที่ 1-0-00 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลโสทร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งที่ดินทั้ง 2 แปลง ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน รวมเป็นเนื้อที่ 7-1-39 ไร่ เพื่อใช้สำหรับเป็นสถานที่จอดรถและตั้งร้าน จำหน่ายสินค้าเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่ปี 2540-2543 สำหรับผู้มานมัสการหลวงพ่อโสทร ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงยกยอฉัตรทองคำเหนือหลังคายอดมณฑปพระอุโบสถวัดโสธรวรารามวรวิหาร และได้มีพระราชดำริให้จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดหาสถานที่จอดรถและตั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้า ซึ่งจะต้องย้ายออกไปจากบริเวณพระอุโบสถ เมื่อได้ทำการเปิดพระอุโบสถหลังใหม่เพื่อให้เกิดความสว่างและเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บริเวณวัด ซึ่งจังหวัดฉะเชิงเทราจำเป็นต้องย้ายที่จอดรถและร้านจำหน่ายสินค้าออกไปเป็นการชั่วคราวก่อนที่ทางวัดจะได้ก่อสร้างสถานที่จอดรถถาวรเสร็จ จึงได้ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานการขออนุญาตใช้ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในคราวประชุม ครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

ความเห็น ส.ป.ก.

1) การดำเนินการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนงานด้านศาสนาประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่นสำหรับประชาชนในการประกอบศาสนกิจ สภาพที่ดินในปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมประเภททำนาแต่ได้ผลน้อยขาดแหล่งน้ำ และอยู่ในเขตเทศบาลการนี้ผู้เช่าได้ให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินตามวัตถุประสงค์แล้ว ประกอบกับการขอใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นการขอใช้ชั่วคราวจึงเห็นควรให้การสนับสนุน

2) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อสาธารณูปโภค และ กิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ตรก.) มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามประเภทของกิจการและพื้นที่ที่กำหนดโดยข้อ 17 กำหนดว่า กิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

กิจการที่ขออนุญาตมิได้กำหนดไว้ในระเบียบ จึงนำเสนอเพื่อโปรดพิจารณา
คำขอ

ขอให้พิจารณาอนุมัติให้จังหวัดฉะเชิงเทราใช้ที่ดิน แปลงเลขที่ 22 กลุ่มที่ 161 เนื้อที่ 6-1-39 ไร่ และแปลงเลขที่ 23 กลุ่มที่ 161 เนื้อที่ 1-0-00 ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ตำบลโสธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อใช้เป็นสถานที่จอดรถและตั้งร้านจำหน่ายสินค้าเป็นการชั่วคราวตั้งแต่ปี 2540-2543 ตามที่ขอ โดยเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่อนุญาต ผู้ได้รับอนุญาตต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิม ภายในเวลาที่ ส.ป.ก.กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินด้วย

มติคณะกรรมการ อ.นม.ก.

เรื่องที่ 4.6 เกษตรกรอุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร ที่สั่งให้สันติสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

เรื่องเดิม

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร (คปจ.ชุมพร) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2538 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2538 ให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร สันติสิทธิการเข้าทำประโยชน์ เนื่องจากมีที่ดินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เพียงพอแก่การครองชีพแล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งสิ้น จำนวน 6 ราย ต่อมาเกษตรกรที่ถูกสั่งให้สันติสิทธิการเข้าทำประโยชน์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร จำนวน 3 ราย ได้แก่

1. นายชนพันธ์ อารอด อายุ 43 ปี อยู่บ้านห้วยทับทอง เลขที่ 77/1 หมู่ที่ 1 ต.เขาทะลุ อ. สวี จ.ชุมพร คปจ.ชุมพร มีคำสั่งที่ 4/2538 สั่ง ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2538 สั่งให้สันติสิทธิและให้เกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-01) จำนวน 3 แปลง เนื้อที่รวม 41-0-64 ไร่

ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สันติสิทธิ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 โดยสรุปได้ดังนี้ ที่ดินทำกินซึ่งมีอยู่ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3 แปลง อยู่ติดกันอยู่ที่ ต.ตากฟ้า อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์ รวมเนื้อที่ 64-3-35 ไร่ ปลูกพืชไร่และพืชยืนต้นหลายปี ไม่ได้ผลต้องกู้ยืมมาตลอดเพราะพื้นที่ไม่อำนวย ที่ดินติดคลองทั้งลาดต่ำ น้ำและขังตลอดฤดู รูปที่ดินเป็นท้องกะทะ แยกเป็นพื้นที่ทำประโยชน์ ดังนี้

- 1.) ปลูกพืชไร่ ทำการเกษตรพอกุ้มทุน ประมาณ 26 ไร่
- 2.) ปลูกพืชล้มลุก เป็นดินพรุ ทำการเกษตรขาดทุนประมาณ 20 ไร่
- 3.) พื้นที่ถูกฝายกั้นน้ำท่วม ทำการเกษตรไม่ได้ประมาณ 20 ไร่

ดังนั้นจึงได้ย้ายมาทำสวนผลไม้และกาแฟในที่ดินของ ส.ป.ก.และทำมา 10 ปีเศษ แล้ว โดยนำโฉนดหมายเลข 5635 ไปจำนองกับ ธ.ก.ส. ได้เงิน 140,000 บาท มาลงทุน ปัจจุบันที่ดินที่ จ.นครสวรรค์ ทั้ง 3 แปลง ได้ให้พี่สาวของภรรยาทำประโยชน์และได้ค่าตอบแทน ปีละ 12,000 บาท บางทีที่ไม่ได้ผลผลิตก็ไม่ให้ค่าตอบแทนหากจะปรับปรุงที่ดินให้ทำประโยชน์ได้ต้องลงทุนสูง บ้านที่อาศัยก็ต้องยืมเงิน ธ.ก.ส. มาปลูก และหากสั่งให้สันติสิทธิ จะทำให้ตนและครอบครัวเดือดร้อน ลูกต้องออกจากโรงเรียน โฉนดที่ดินจำนอง ธ.ก.ส. ก็ต้องถูกยึด และตนเองไม่มีอาชีพอื่นแล้ว นอกจากเป็นเกษตรกร

2. นายสอด ศิลปกุล อายุ 55 ปี

3. นางศรีนวล ศิลปกุล อายุ 53 ปี

ทั้งสองเป็นสามีภรรยาด้วยกันอยู่บ้านใหญ่พัฒนา เลขที่ 6/1 หมู่ที่ 2 ต.เขาทะลุ

อ.สวี จ.ชุมพร

คปจ.ชุมพร มีคำสั่งที่ 4/2538 สั่ง ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2538 สั่งให้
สิ้นสิทธิและให้เกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์
(ส.ป.ก.4-01) จำนวน 2 แปลง เนื้อที่รวม 35-0-14 ไร่

ทั้งสองต่างยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2538 โดยสรุป
ว่า ทั้งสองคนสามีภรรยาเดิมเคยให้อัยการคัดค้านหน้าที่ ว่ามีที่ดิน น.ส.3ก หมู่ที่ 2 ต.เขาทะลุ

อ.สวี จ.ชุมพร จำนวน 4 แปลง แต่ต่อมาได้ขายฝาก น.ส.3ก เลขที่ 24 เนื้อที่
11-3-40 ไร่ (ได้ไถ่ถอนแล้ว ปรากฏตามข้อมูลของ ส.ป.ก.ชุมพร ตามหนังสือที่ ขพ 0014/181
ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540) และอุทธรณ์ให้สภาดำบลเขาทะลุ เพื่อสร้างสนามกีฬา รวม 1 แปลง
ดังนั้นทั้งสองจึงมีที่ดิน น.ส.3ก รวม 3 แปลง เนื้อที่ 60-2-99 ไร่ ไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ
ทำสวนผลไม้และกาแฟผลผลิตไม่แน่นอน รายได้ที่ขายผลผลิตได้ประมาณปีละ 60,000 บาท
(รวมทั้งทุนและกำไร) ส่วนที่ดินที่ได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. รวม 2 แปลง เนื้อที่ 35-0-14 ไร่
ทำสวนยางพารา รายได้ที่ขายผลผลิตได้ประมาณปีละ 90,000 บาท (รวมทั้งทุนและกำไร) ทั้ง
สองมีบุตรจำนวน 5 คน ประกอบอาชีพอยู่ด้วยกัน มีหนี้ ธ.ก.ส. ที่ได้จำนองที่ดิน น.ส.3ก
เลขที่ 70 ไว้เป็นประกันเป็นเงิน 245,000 บาท

หนัธนาการกรุงเทพ ที่ได้จำนองที่ดิน น.ส.3ก เลขที่ 51 ไว้เป็นประกัน เป็น
เงิน 239,042 บาท หากสั่งให้สิ้นสิทธิจะทำให้เดือดร้อน เพราะไม่มีที่ดินประกอบเกษตร-
กรรมเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ไม่สามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่ทั้งหมดได้ทำให้ถูกยึด น.ส.3ก ที่
ได้ขายฝากไว้

การตรวจสอบคุณสมบัติ

ส.ป.ก.ชุมพร ได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าทั้ง 3 รายมีคุณสมบัติที่จะยื่นคำร้องขอเข้า
ทำประโยชน์ได้ตามระเบียบคปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือก
เกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 เว้นแต่มีที่ดิน

ทำกินแปลงอื่นก่อนการได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ตามข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวไว้แล้ว

หลักเกณฑ์การพิจารณา

1. สืบเนื่องมาจากการตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกร ตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538 และมติ คปก. ครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2538 การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ได้ถือเกณฑ์ ไม่เกิน 50 ไร่ หรือ 100 ไร่ ตามที่กฎหมายปฏิรูปที่ดินกำหนด สำหรับประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่แล้วแต่กรณี พิจารณาจากจำนวนที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน... ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ หรือ 100 ไร่

2. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 หมวด 3 ข้อ 11(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 กรณีมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินกรณีตาม (3) ให้คปจ. มีมติให้เกษตรกรคืนสิทธิ และ ให้มีผลเป็นการคืนสิทธิหลังจากพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ เว้นแต่มีการอุทธรณ์ให้การคืนสิทธิ มีผลเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนตามมติ คปจ. หมวด 4 ข้อ 13 หากเกษตรกรเห็นว่าคำสั่งไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก. จังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ

ความเห็น ส.ป.ก.

1. การสั่งให้เกษตรกรคืนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และการอุทธรณ์คำสั่งให้คืนสิทธิฯ ของเกษตรกรทั้ง 3 ราย ได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ คปก.ฯ แล้ว

2. เหตุผลที่อุทธรณ์ของเกษตรกรทั้ง 3 ราย

2.1 นายชนพันธ์ อารอด ขอมรับว่าตนเองและบุคคลในครอบครัวมีที่ดิน

อยู่ที่ ต.ตากฟ้า อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์ จริง รวมเนื้อที่ 64-3-35 ไร่ แต่อ้างว่า ทำการเกษตร ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้น จึงมีที่ดินเกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 50 ไร่ ส่วนเหตุผลอื่นเรื่องนี้สันนิษฐานเป็นปัญหาส่วนตัวของผูุ้ทธรณ์

2.2 นายสอด ศิลปกุล

2.3 นางศรีนวล ศิลปกุล

ทั้งสองรายยอมรับว่ามีที่ดิน น.ส.3ก อยู่แล้ว 60-2-99 ไร่ จึงมีที่ดินเกินหลักเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 50 ไร่ ส่วนเหตุผลอื่นเรื่องนี้สันนิษฐานเป็นปัญหาส่วนตัวของผูุ้ทธรณ์

มติคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีมติให้ถือปฏิบัติตามมติ คปก.ครั้งที่ 4/2538 เกี่ยวกับการตรวจสอบขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกร เพราะได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้แล้ว จึงต้องมีความเห็นให้สอดคล้องกัน

คำขอ ขอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร (คปจ.ชุมพร) และความเห็นของคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติยืนตามคำสั่งของ คปจ.ชุมพรซึ่งสั่งให้เกษตรกร 3 รายคืนสิทธิตามความเห็นของอนุกรรมการ

เรื่องที่ 4.7 ขออนุมัติในหลักการกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

สภาพการณ์ปัจจุบันเกษตรกรในท้องถิ่นชนบท เป็นผู้มีฐานะยากจนอันเนื่องมาจากปริมาณของผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับภาวะทางธรรมชาติ ราคาผลผลิต

ตกต่ำสวนทางกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้ยังไม่สามารถใช้แรงงานที่มีอยู่อย่างจำกัดทำงานได้ตลอดทั้งปี เป็นผลให้เกิดการลี้ภัยแรงงานออกนอกท้องถิ่นของตนจากชนบทไปสู่เมือง หรือจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและงานบริการอื่น ๆ อันจะนำมาซึ่งปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมา

ข้อเท็จจริง

การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพนอกการเกษตรเป็นมาตรการอย่างหนึ่ง ในอันที่จะช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานในชนบท การทำงานต่ำกว่าระดับ และเป็นการยกระดับฝีมือของประชากรในประเทศให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตปฏิรูปที่ดินที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ยากจน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการฝึกอาชีพนอกการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพนอกการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่าง ๆ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 - ปัจจุบัน เป็นระยะเวลาดำเนินการรวมประมาณ 20 ปี ฝึกอาชีพเกษตรกร รวมทั้งสิ้น ประมาณ 12,000 คน ในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง รวม 3 ประเภทคือ

(1) การฝึกอาชีพหลักสูตรครอบครัวศาสตร์ (ตัดเย็บเสื้อผ้า โภชนาการ และศิลปประดิษฐ์) เป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนของเกษตรกร โดยการฝึกอาชีพให้แก่แม่บ้านเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความรู้ด้านการตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้น สามารถตัดเย็บเสื้อผ้าให้แก่สมาชิกในครอบครัวได้ ฝึกให้แม่บ้านเกษตรกรมีความรู้ด้านโภชนาการที่ถูกต้องเพื่อช่วยให้สมาชิกในครอบครัวได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การถนอมอาหารจากพืชผลทางการเกษตรในฤดูที่มีราคาคต่ำ ส่วนการฝึกด้านศิลปประดิษฐ์จะเป็นการนำสิ่งของเหลือใช้จากพืชผลทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ เช่น การประดิษฐ์ตุ๊กตาจากเปลือกข้าวโพด การประดิษฐ์ดอกไม้จากใบยางพารา ฯลฯ

(2) การฝึกอาชีพหลักสูตรงานฝีมือ และหัตถกรรมท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเพิ่มรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร โดยการฝึกอาชีพงานหัตถกรรมท้องถิ่นตามที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้เวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการคัดเลือกกิจกรรมที่แม่บ้านเกษตรกรมีความสนใจ และมีความรู้พื้นฐานเดิมอยู่บ้างแล้ว ตลอดจนเป็นงานหัตถกรรมที่มีความเป็นไปได้ทางการตลาด เช่น การฝึกอาชีพทอผ้าด้วยกี่กระตุก การย้อมสีผ้าฝ้ายและไหมด้วยสีธรรมชาติ การจักสานไม้ไผ่ การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา การทำ

ผลิตภัณฑ์ของใช้และเครื่องประดับจากเขาสัตว์ เป็นต้น

(3) การฝึกอาชีพหลักสูตรสาขาวิชาช่างประเภทต่าง ๆ เป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกร และเยาวชนลูกหลานเกษตรกรมีความรู้ด้านช่างพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตร การซ่อมแซมจักรยานยนต์เพื่อใช้งานในท้องถิ่น การเดินสายไฟฟ้าในอาคาร การฝึกทำซีเมนต์บล็อก การฝึกปั้นโอ่งซีเมนต์เพื่อใช้เก็บน้ำฝนบริโภคในฤดูแล้ง เป็นต้น

2.1 ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2539

(1) การฝึกอาชีพนอกการเกษตร (งวดที่ 1 และงวดที่ 2) รวมทั้งสิ้น 20 จังหวัด 51 โครงการ 15 หลักสูตร มีผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ รวม 1,269 คน ใช้งบประมาณตามแผนงานประจำปีเป็นเงิน 307,500.- บาท และงบประมาณโครงการพิเศษ (โครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยน้ำท่วมในเขตปฏิรูปที่ดิน) เป็นเงิน 321,200.- บาท โดยสรุปดังนี้

	ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคอีสาน		ภาคใต้	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
เป้าหมาย/จว.	8	5	7	5	9	9	1	1
โครงการ	16	10	19	16	22	20	5	5
เกษตรกร (คน)	262	185	390	406	614	578	100	100
งบประมาณประจำปี	12,800		75,600		192,600		26,500	
งบประมาณโครงการพิเศษ	146,500		112,000		62,700			

(2) การฝึกอาชีพนอกการเกษตร (งวดที่ 3) ตามแผนงานปีงบประมาณ 2539 โอนเงินงบประมาณสนับสนุนการฝึกอาชีพให้ ส.ป.ก.จังหวัดที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 6 จังหวัด 11 โครงการ คือ ระยอง 1 โครงการ นครปฐม 2 โครงการ ลพบุรี 3 โครงการ แม่ฮ่องสอน 1 โครงการ ลำพูน 2 โครงการ และชัยภูมิ 2 โครงการ

(3) ส่งเยาวชนเข้ารับการฝึกอาชีพเตรียมเข้าทำงาน หลักสูตรฝีมือช่างเบื้องต้น เป็นการส่งเยาวชนชายที่เป็นลูกหลานเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเข้ารับการฝึกอาชีพ

เตรียมเข้าทำงานในสถาบันฝึกอาชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(3.1) ศูนย์ฝึกอบรมเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร จำนวน 12 ราย

(3.2) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาคตะวันออกชลบุรี จำนวน 4 ราย

2.2 แผนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

ในปีงบประมาณ 2539 กองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินงานติดตามผลการฝึกอาชีพนอกการเกษตร โดยร่วมมือกับ ส.ป.ก. จังหวัดที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 8 กลุ่ม 6 จังหวัด สามารถเตรียมการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาอาชีพได้ ดังนี้

พื้นที่	กลุ่มอาชีพ	ความก้าวหน้างานเตรียมการส่งเสริมกลุ่ม
1. จังหวัดปทุมธานี (ที่พระราชทาน) ม.3 คลอง 10 อ.หนองเสือ	ทำซีเมนต์บล็อก	- เกษตรกร ประมาณ 30 ราย เข้ารับการฝึกอาชีพเมื่อเดือนพฤษภาคม 2539 มีความประสงค์ที่จะทำซีเมนต์บล็อกขายในท้องถิ่นภายหลังจากที่ประสบปัญหาน้ำท่วม ดังนั้น กจก.และ ส.ป.ก. ปทุมธานีจึงได้เตรียมเสนอโครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพโดยใช้งบกองทุนฯ
2. จังหวัดนครปฐม (ที่พระราชทาน) ต.นิลเพชร อ.บางเลน	ทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	- เกษตรกรกลุ่มนี้มีความรู้ด้านการทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาอยู่แล้ว ได้รับการฝึกเพิ่มเติมในปีงบประมาณ 2538 และ 2539 ปัจจุบันได้ผลิตสินค้าส่งให้แก่พ่อค้าคนกลาง และจำหน่ายปลีกในท้องถิ่น แต่ยังขาดแคลนเงินทุนเพื่อซื้ออุปกรณ์การผลิตที่จำเป็น ดังนั้น กจก. และ ส.ป.ก.นครปฐม จึงได้ประสานงานเตรียมการเสนอโครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพโดยขอใช้งบกองทุนฯ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม

พื้นที่	กลุ่มอาชีพ	ความก้าวหน้างานเตรียมการส่งเสริมกลุ่ม
3. จังหวัดฉะเชิงเทรา (ที่พระราชทาน) ม.3 ต.โพรงอากาศ อ.บางน้ำเปรี้ยว	ทำโอ่งไฟเบอร์กลาส	- เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 ราย เข้ารับการฝึกอาชีพทำโอ่งไฟเบอร์กลาสวันที่ 5-9 สิงหาคม 2539 จากการสำรวจเบื้องต้น เกษตรกรมีความต้องการรวมกลุ่มผลิตขายใน พื้นที่ผ่านระบบสหกรณ์ ซึ่งมีแนวโน้มการขอ สนับสนุนสินเชื่อผ่านระบบสหกรณ์
4. จังหวัดมหาสารคาม ม.3 บ้านหนองหิน ต.โคกก่อ อ.เมือง	รับจ้างเย็บเสื้อผ้าจาก โรงงาน	- เกษตรกรจำนวน 20 ราย ได้รับการฝึกอาชีพ ตัดเย็บเสื้อผ้าในปัจุบันประมาณ 2537 มีความ พร้อมรับจ้างเย็บเสื้อผ้าในหมู่บ้านของตนเอง ดังนั้น กจก.และ สปก.มหาสารคาม จึงเสนอ โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพโดยขอใช้เงินกู้ยืมฯ
5. จังหวัดอุบลราชธานี หมู่ 4,5 บ้านหนองแวง ต.บัวตูม อ.เดชอุดม	1. ทอผ้าฝ้าย 2. ศิลปประดิษฐ์จาก- วัสดุธรรมชาติ	- เกษตรกรประมาณ 30 ราย ได้รับการฝึกอาชีพ ทอผ้าในปัจุบันประมาณ 2537 ส่วนใหญ่มีความรู้ เดิม ปัจจุบันทอผ้าขายในท้องถิ่น มีรายได้ ประมาณ 3,000 - 4,000 บาท/คน/ปี
บ้านโนนสว่าง ต.โศกแสง อ.นาจะหลวย	3.ผลิตแชมพูสระผม- และน้ำยาล้างจาน จากสารธรรมชาติ 4. ทอผ้าไหม	- เกษตรกรประมาณ 30 ราย ได้รับการสนับสนุน ความรู้การผลิตจากองค์กรเอกชนในพื้นที่ ดำเนินการผลิต การตลาด ขณะนี้จำหน่ายสินค้า ได้ประมาณ 1ปีมีรายได้ 500-1,000 บาท/คน /เดือน จากการประสานงานระหว่าง กจก.และ ส.ป.ก. จังหวัด ร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนในพื้นที่ ทั้ง 4 กลุ่มมีความพร้อมในการจัดตั้งกลุ่ม ส่งเสริมดังนั้นจึงได้เตรียมการดำเนินขอใช้เงิน กู้ยืมเพื่อดำเนินงาน ต่อไป

สภาพปัญหา

การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพนอกการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเท่าที่ผ่านมา 20 ปี ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดแคลนแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพเสริมรายได้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์การผลิต และเงินทุนหมุนเวียนในการผลิต ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ พ.ศ.2536 กำหนดวัตถุประสงค์ของการให้กู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และ เพื่อเป็นค่าชดเชยที่ดินเท่านั้น เป็นสิ่งที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการส่งเสริมรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม อีกประการหนึ่ง อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสถานภาพสตรีในเขตปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 หมวด 1 วัตถุประสงค์ของการให้กู้ยืมข้อ 5 การให้กู้ยืมมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) การกู้ยืมเพื่อประกอบเกษตรกรรม
- (2) การกู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย

ซึ่งการขอกู้ยืมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพนอกการเกษตร ไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของระเบียบดังกล่าว แต่ตามระเบียบฯ หมวด 12 เบ็ดเตล็ด ข้อ 37 วรรคสอง กำหนดว่า “ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับกรณีนั้น ๆ ต่อไป”

2. เนื่องจากเกษตรกรในชนบทเป็นผู้มีฐานะยากจน อันเนื่องมาจากปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับภาวะทางธรรมชาติ และราคาผลผลิตตกต่ำสวนทางกับค่าใช้จ่ายตลอดเวลา การส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกการเกษตรเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ เสริมหลังจากทำนาทำไร่ ซึ่งจะช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ดังนั้น

เพื่อเป็นการช่วยเหลือครอบครัวเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงเห็นชอบหลักการขอใช้เงินกองทุนฯ เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกุ่ม 5 จังหวัด 8 กลุ่มอาชีพ ตามที่เสนอ

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ในการประชุม ครั้งที่ 4/2539 วันที่ 9 กันยายน 2539 มีมติเห็นชอบในหลักการให้ใช้เงินกองทุนฯ เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกุ่ม 5 จังหวัด 8 กลุ่มอาชีพ ตามที่เสนอ

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติในหลักการให้ใช้เงินกองทุนฯ เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกุ่ม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 5 จังหวัด 8 กลุ่มอาชีพ ดังนี้

1. จังหวัดปทุมธานี	กลุ่มอาชีพทำซีเมนต์บล็อก
2. จังหวัดนครปฐม	กลุ่มอาชีพทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา
3. จังหวัดฉะเชิงเทรา	กลุ่มอาชีพทำโถ่งไฟเบอร์กลาส
4. จังหวัดมหาสารคาม	กลุ่มอาชีพรับจ้างเย็บผ้าจากโรงงาน
5. จังหวัดอุบลราชธานี	กลุ่มอาชีพทอผ้าฝ้าย
	กลุ่มอาชีพศิลปประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ
	กลุ่มอาชีพ ผลิตแชมพูสระผม และน้ำยาล้างจาน
	จากสารธรรมชาติ
	กลุ่มอาชีพ ทอผ้าไหม

มติคณะกรรมการ อนุมัติ และให้ส.ป.ก.พิจารณาแก้ไขระเบียบให้ครอบคลุมการดำเนินงาน
ในลักษณะนี้ด้วย เพื่อในอนาคตจะได้ขยายงานไปสู่พื้นที่จังหวัดอื่น ๆ
ต่อไป

เรื่องที่ 4.8 ขออนุมัติใช้เงินกองทุนฯ เพื่อพัฒนาบุคลากรของ ส.ป.ก. ให้มีความรู้ทาง การประเมินราคาทรัพย์สิน

เรื่องเดิม

ตามที่กรมที่ดินได้ร่วมมือกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดทำโครงการประกาศนียบัตรทางการประเมินราคาทรัพย์สิน หลักสูตร 1 ปี ภายใต้การสนับสนุนจากธนาคารโลก โดยคัดเลือกมหาวิทยาลัย University of South Australia (U-Sa) ซึ่งมีชื่อเสียงและมีประสบการณ์ทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สิน มาร่วมมือจัดทำและพัฒนาโครงการ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางการประเมินราคาทรัพย์สิน ตามมาตรฐานระดับสากลในอันที่จะสนองตอบต่อความต้องการของหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเนื่องจากสภาพในปัจจุบันการประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะในภาคเอกชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วมาก แต่ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้ และความชำนาญในการประเมินราคาทรัพย์สิน ที่จะรองรับการขยายตัวของธุรกิจดังกล่าว

ลักษณะโครงการเป็นการศึกษาภาคค่ำโดยใช้เวลาศึกษา 1 ปี หรือ 2 ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน 3 ปี หรือ 6 ภาคการศึกษาปกติ และเมื่อผู้เข้ารับการศึกษาค้นคว้าแล้วจะต้องฝึกภาคปฏิบัติในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ โดยจัดทำโครงการศึกษารายบุคคลภายใต้การดูแลของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการประเมินราคาทรัพย์สิน ผู้สำเร็จโครงการนี้จะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการประเมินราคาทรัพย์สิน” (Post Graduate Diploma in Property Valuation)

สภาพปัญหาของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.ดำเนินการปฏิรูปที่ดินตั้งแต่ปี 2518 จนถึงปัจจุบัน โดยการจัดหาที่ดิน เอกชนจากการซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน และการนำที่ดินของรัฐมากระจายสิทธิการถือครองให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินน้อยโดยวิธีการให้เช่าหรือเช่าซื้อ ซึ่งอาศัยแหล่งเงินทุนนอกงบประมาณ จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการดำเนินการดัง

กล่าว ส.ป.ก.ประสบปัญหาการประเมินราคาทรัพย์สิน คือ อสังหาริมทรัพย์ เนื่องจาก

(1) ส.ป.ก.ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการประเมินมูลค่า อสังหาริมทรัพย์ (โดยเฉพาะที่ดิน) โดยตรง

(2) การประเมินมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก.มีความยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน ความเจริญได้ขยายเข้าไปในพื้นที่ ซึ่ง ส.ป.ก. จัดซื้อไว้ซึ่งมีผลต่อการคำนวณอัตราค่าเช่า-ค่าเช่าซื้อ ที่ดินที่จะต้องให้เกษตรกรชำระคืนกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และการกำหนดวงเงินค้ำประกันสินเชื่อ ของสถาบันการเงินต่าง ๆ

(3) ส.ป.ก. ต้องประเมินมูลค่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการ อื่นนอกเหนือจากการเกษตร เช่น การสร้างสำนักงานพลังงานปรมาณู การสร้างสถานีไฟฟ้า การ สร้างสถานีโทรศัพท์ การขอใช้ทรัพยากร เช่น ระเบิดหิน การขอใช้ลูกรัง

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการประกาศนียบัตรทางการประเมินราคา ทรัพย์สินสามารถพัฒนาบุคลากรของ ส.ป.ก. ให้มีความรู้ทางด้านการประเมินราคาทรัพย์สิน เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ของ ส.ป.ก.ได้ โดยในชั้นแรกคาดว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสามารถทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง เพื่อขอใช้เงินงบประมาณได้ จึงอนุมัติให้ข้าราชการของ ส.ป.ก. เข้าสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาตามโครงการนี้ และสอบได้ 2 ราย คือ นางกิ่งแก้ว บุณณะวัฒนา ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี 6 และ น.ส.เนตรนุช กุลศิริพฤกษ์ ตำแหน่งเศรษฐกร 5 แต่ปรากฏว่าโครงการนี้เป็นการศึกษามีใช่เป็นการอบรม จึงไม่อาจใช้เงินงบประมาณได้ จึงได้ขอความอนุเคราะห์จากโครงการเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณ แต่เนื่องจากหลักสูตรการประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นเรื่อง ที่ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ คือ EU และ DANCED ส.ป.ก. เห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่งานปฏิรูปที่ดินโดยตรง จึงเห็นสมควรให้ใช้เงินกองทุนฯ ในลักษณะ จ่ายขาดเพื่อการนี้ต่อไป

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1. เห็นชอบตามที่ ส.ป.ก.เสนอ

2. ให้ เสนอ คปก. โดยเพิ่มเติมรายละเอียดให้ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ได้ตรวจสอบแล้วไม่มีแหล่งเงินทุนที่ไหน และแหล่งเงินทุนต่างๆ ปิดกั้นไม่ให้เงินสนับสนุนการศึกษานี้ได้

2.2 ให้ขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนเงินทุนฯ ปี 2540 รายการที่ 2.5 งบจ่ายขาดอื่น ๆ วงเงิน 29 ล้านบาท และการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในลักษณะจ่ายขาดมีตัวอย่างมาแล้ว

2.3 ตามระเบียบผู้ได้รับทุนการศึกษาเมื่อกลับมาแล้วต้องชดใช้ทุนหรือชดใช้เวลาให้กับทางราชการ การผูกมัดอาจเป็นเงิน ขอให้ฝ่ายเลขาฯ ศึกษารูปแบบกองทุนอนุรักษ์พลังงานของกรมบัญชีกลาง หรือรูปแบบอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแล้ว ไม่มีแหล่งเงินทุนใดที่จะให้การสนับสนุนในลักษณะนี้ได้ และได้ดำเนินการศึกษารูปแบบกองทุนอนุรักษ์พลังงานของกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการชดใช้ทุนของผู้ที่ได้รับทุนเรียนนั้นให้ปฏิบัติตามระเบียบ ก.พ. ซึ่งได้มีกำหนดไว้แล้ว

ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

ขออนุมัติใช้เงินของกองทุนฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามโครงการประกาศนียบัตรทางการประเมินราคาทรัพย์สินแก่ข้าราชการของ ส.ป.ก. จำนวน 2 ราย คือ นางกิ่งแก้ว บุระวัฒนา ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี 6 และ น.ส.เนตรนุช กุลศิริพฤกษ์ ตำแหน่งเศรษฐกร 5 เป็นเงิน 301,000 บาท ตามรายละเอียด ดังนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบคัดเลือก (เหมาจ่าย)

รายละเอียด 500 บาท 2 ราย เป็นเงิน (500x2) 1,000 บาท

(2) ค่าธรรมเนียมในการศึกษารายละ 140,000 บาท 2 ราย

เป็นเงิน (140,000x2) 280,000 บาท

(3) ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการศึกษา (เหมาจ่าย) รายละเอียด

10,000 บาท 2 ราย เป็นเงิน (10,000x2) 20,000 บาท

รวมทั้งสิ้น

301,000 บาท

โดยใช้จ่ายเงินตามแผนเงินทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปี 2540 รายการที่ 2.5
งบจ่ายขาดอื่น ๆ วงเงิน 29.00 ล้านบาท

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่อง 4.9 การจัดที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกร พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532
มาตรา 30 วรรค 3

เรื่องเดิม

ในการประชุม คปก. ครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538 ได้มีมติเกี่ยวกับการพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพดังนี้ “การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพนั้นเป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่จะกำหนด โดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา โดยพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคล ดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้วต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรทั่วไปหรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ดินคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.”

มติดังกล่าวเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ในการใช้ดุลยพินิจให้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกรตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในทางปฏิบัติ คปจ. จะต้องกำหนดขนาดเนื้อที่ถือครองที่เพียงพอแก่การครองชีพ โดยพิจารณาขนาดจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินฯ และเมื่อรวมกับที่ดินที่จะได้รับจากการปฏิรูปที่ดินสำหรับการประกอบเกษตรกรทั่วไป ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แล้วต้องไม่เกิน 50 ไร่ (ตามเอกสารที่แนบ)

2. ปัจจุบันการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง ได้ดำเนินการจัดที่ดินโดยพิจารณาจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน มาร่วมพิจารณาด้วย

3. ก่อนมีมติเกี่ยวกับการพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ส.ป.ก. จังหวัดบางจังหวัด ได้ดำเนินการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 โดยไม่ได้นำที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินมาร่วมพิจารณาด้วย

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 แห่งพ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 ความว่า “บรรดาที่ดินที่ส.ป.ก.ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้วเกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่งก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับที่ดินส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณีตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ในการกำหนดอัตราค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินดังกล่าว ต้องคำนึงถึง ระยะเวลาและวิธีการที่เกษตรกรได้ที่ดินนั้นมา ความสามารถในการทำประโยชน์ ประเภทของเกษตรกรรม และการทำประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้วในที่ดินนั้น” (ตามเอกสารที่แนบ)

เมื่อ คปท.ให้นำที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินฯ มารวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้วต้องไม่เกิน 50 ไร่ ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง ดังนั้น การจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 ก็ต้องพิจารณาโดยนำที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วย การจัดที่ดินเพื่อการครองชีพและกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 100 ไร่ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดที่ดินของรัฐทั้ง 2 กรณี มีแนวทางที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน

ความเห็นของอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

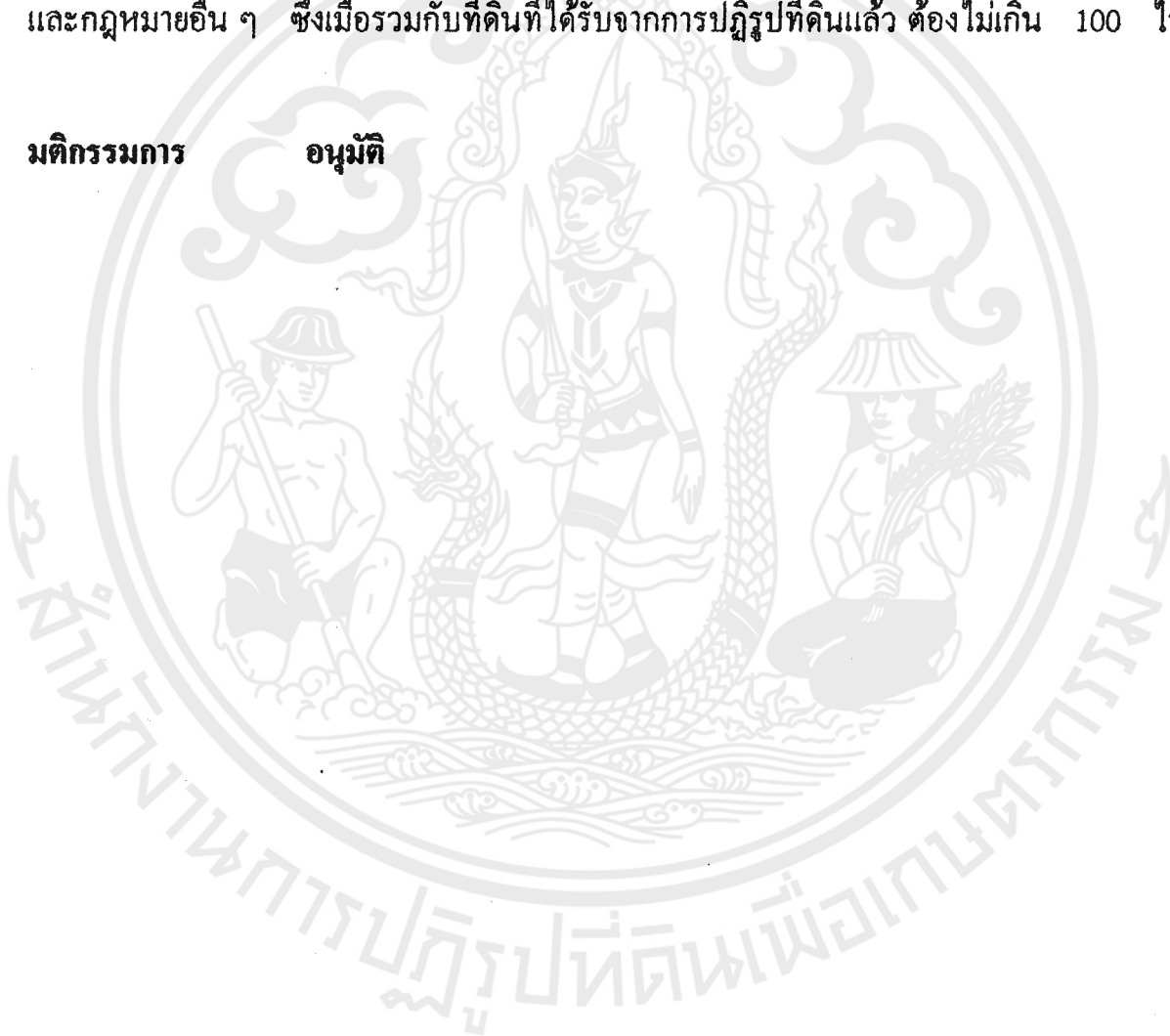
คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบมีมติเห็นชอบ ตามความเห็นของ ส.ป.ก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2539

คำขอ

ขอความเห็นชอบหลักการให้ดำเนินการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 โดยพิจารณาที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ดิน ที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วย การจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 100 ไร่

มติกรรมการ

อนุมัติ

1. การจัดที่ดินให้เกษตรกรสำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป ตามมาตรา 30 (1) (ไม่เกิน 50 ไร่)

นามติ คปก. ครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538

ที่กำหนดขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพมาพิจารณา ดังนี้

มีที่ดินตาม กม.ที่ดิน + ตาม กม.อื่น
ทั้งในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน

+

ที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน
(ส.ป.ก. 4-01)

= ไม่เกิน 50 ไร่

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินเป็น น.ส.3 อยู่แล้ว 30 ไร่ จะได้รับ ส.ป.ก. 4-01 อีกไม่เกิน 20 ไร่

น.ส. 3 (ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน)
30 ไร่

+

ส.ป.ก. 4-01
20 ไร่

=

50 ไร่

2. การจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 (ไม่เกิน 100 ไร่)

2.1 เป็นการจัดให้เกษตรกรสำหรับประกอบเกษตรกรรมทั่วไป แต่เป็นกรณีพิเศษที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 30 (1) กล่าวคือ เกินกว่า 50 ไร่ แต่ไม่เกิน 100 ไร่ ตามจำนวนที่ถือครองอยู่

2.2 ต้องเป็นเกษตรกรที่ถือครองที่ดินของรัฐนั้นมาก่อน พ.ศ. 2524

2.3 เกษตรกรยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชย

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การจัดที่ดินของรัฐ มีแนวทางที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ดังนั้น ในการจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรค 3 ต้องพิจารณาโดยนำที่ดิน ทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามกฎหมายที่ดิน + กฎหมายอื่น ๆ เมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินต้องไม่เกิน 100 ไร่

มีที่ดินตาม กม.ที่ดิน + ตามกฎหมายอื่น
ทั้งในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน

+

ที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน
(ส.ป.ก. 4-01)

= ไม่เกิน 100 ไร่

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินเป็น น.ส.3 อยู่แล้ว 20 ไร่ และถือครองที่ดินเป็นเขตปฏิรูปที่ดินอีก 100 ไร่ นาย ก. จะได้รับ ส.ป.ก.4-01 เพียง 80 ไร่

น.ส.3 (ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน)
20 ไร่

+

ส.ป.ก. 4-01
80 ไร่

= 100 ไร่

เรื่องที่ 4.10 แนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์

เรื่องเดิม

1. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้นำเสนอแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ หรือมีความลาดเทเกินกว่า 19 องศาโดยประมาณ ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2539 เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ โดยมีประเด็นที่เสนอขอให้คณะกรรมการฯ พิจารณา 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ในกรณีที่เป็นพื้นที่ลาดชัน ทั้งในเขตปฏิรูปที่ดินและในพื้นที่ป่าที่ ส.ป.ก.ได้รับมอบมา แต่ยังมีได้มี พ.ร.ฎ.กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีการทำประโยชน์หรือเคยมีการทำประโยชน์แต่ปล่อยทิ้งร้างไว้ ให้พิจารณากันพื้นที่ลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ออกคืนให้กรมป่าไม้

กรณีที่ 2 ในกรณีที่มีเกษตรกรครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ทั้งในพื้นที่ที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และพื้นที่ที่ได้รับมอบมาที่ยังไม่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัดและป่าไม้จังหวัดหรือป่าไม้เขต ร่วมกันพิจารณาว่า บริเวณใดที่สามารถจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินได้และบริเวณใดควรกันออก ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำควบคู่ไปกับการประกอบเกษตรกรรมในแปลงที่ดินด้วย คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นว่า การที่จะพิจารณาให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ นั้น เป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติ อีกทั้งลักษณะพื้นที่เช่นนี้ กรมที่ดินก็ไม่สามารถออกเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ แต่สภาพข้อเท็จจริง ในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ในหลาย ๆ พื้นที่ได้มีเกษตรกรทำการเกษตรในพื้นที่อยู่แล้ว หากจะไม่ให้ ส.ป.ก.ดำเนินการ ก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาเกษตรกรที่บุกรุกพื้นที่ป่าไม้นี้ได้ ที่ประชุมจึงมีมติมอบให้ฝ่ายเลขานุการเป็นผู้ประสานการนัดประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิเช่น กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน ฯลฯ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อได้ผลสรุปเป็นประการใดให้นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

2. ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมที่ดิน กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อประชุมหารือเพื่อพิจารณา กำหนดแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ตามมติของคณะกรรมการฯ แล้ว เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2539 ณ ห้องประชุม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถนนราชดำเนินนอกที่ประชุมได้พิจารณาและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบและแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นควรให้กำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ เป็นหลักการ ดังนี้

- 1) ในพื้นที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะต้องกันพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ออกจากพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินส่งกลับคืนหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลรักษาพื้นที่ต่อไป
- 2) ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินซึ่ง ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรโดยมอบ ส.ป.ก.4-01 แล้วให้ ส.ป.ก.ดำเนินการตรวจสอบการจัดที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ว่ามีผู้ใดบ้าง ก็แปลง และเนื้อที่เท่าไร นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาแล้ว จึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติเป็นรายๆ ไป ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2530 ต่อไปแต่ อย่างไรก็ตาม หลังจากการประชุมเพื่อหารือดังกล่าวแล้ว กรมป่าไม้มีบันทึกแสดงความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวว่า ในการดำเนินการของ ส.ป.ก. โดยเฉพาะประเด็นกำหนดแนวทางการจัดที่ดิน ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ส.ป.ก. ควรนำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำเรื่องนี้เข้าพิจารณาในคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ โดยพิจารณาถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2528 เกี่ยวกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ข้อที่ 17 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ กำหนดพื้นที่ที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ย 35 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่อนุญาตให้มีการออกโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน” และให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2527 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติประการหนึ่งว่า “สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน พื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่

ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ตามความเหมาะสมแต่ละพื้นที่.....”

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นโยบายป่าไม้แห่งชาติข้อ 17 ดังกล่าวนั้น ได้มีการพิจารณาทบทวนเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไปได้ กล่าวคือคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ 5/2530 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2530 ได้พิจารณาทบทวนนโยบายป่าไม้แห่งชาติข้อ 17 แล้วมีมติรวม 3 ประการ ดังนี้

(1) ไม่อนุญาตให้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน โดยเฉลี่ย 35 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปตามที่กำหนดไว้ในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งกำหนดไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ หากมีความจำเป็นจะดำเนินการใด ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ควรจะให้เช่าหรือขอสัมปทาน โดยขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นราย ๆ เว้นแต่กรณีที่ยราษฎรมีสติธิโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้ว

(2) กรณีที่ราษฎรรายใดมีสิทธิครอบครองที่ดินมาก่อนการประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย แม้ว่าที่ดินผืนนั้นจะมีความลาดชันเฉลี่ยเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ อนุญาตให้ออกเอกสารสิทธิได้ แต่การอนุญาตควรมีเงื่อนไขเพื่อป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย เช่น ห้ามทำการเกษตรอย่างถาวร เป็นต้น

(3) ขอให้กรมพัฒนาที่ดินจัดส่งแผนที่แสดงพื้นที่ลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ให้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในกรณีของพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ และ ส.ป.ก. ยังไม่ได้เข้าไปดำเนินการ จะกันพื้นที่ออกส่งกลับคืนหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลรักษาพื้นที่ต่อไป และถ้าในกรณีที่ให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินให้เกษตรกรโดยมอบเอกสาร ส.ป.ก.4-01 แล้ว เห็นว่ามติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2530 สามารถนำมาปรับใช้ได้อยู่แล้วที่ว่า “หากมีความจำเป็นจะดำเนินการใด ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ควรจะให้เช่าหรือขอสัมปทาน โดยขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นราย ๆ เว้นแต่กรณีที่ยราษฎรมีสติธิโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว” โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการตรวจสอบการจัดที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35

เปอร์เซ็นต์ ว่ามีผู้ใดบ้าง มีกี่แปลง และเนื้อที่เท่าไร นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วจึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

ประเด็นที่เสนอขอ

ส.ป.ก. ใคร่ขอเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ดังนี้

(1) ในพื้นที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จะต้องกันพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ ออกจากพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส่งกลับคืนหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลต่อไป

(2) ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร โดยมอบ ส.ป.ก.4-01 แล้ว ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตรวจสอบการจัดที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซ็นต์ เกี่ยวกับจำนวนเกษตรกร จำนวนแปลง จำนวนเนื้อที่และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา แล้วจึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

มติคณะกรรมการ

ให้ส.ป.ก. นำเรื่องกลับไปพิจารณาจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้วนั้น ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 ให้แก่เกษตรกรแล้วจำนวนกี่ราย กี่แปลง เนื้อที่ทั้งหมดเท่าไร พร้อมทั้งจุดที่ตั้งและให้นำข้อมูลดังกล่าว เสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่งในการประชุมครั้งต่อไป

เรื่องที่ 4.11 หลักเกณฑ์การกำหนด ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน ที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรในกรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาเพื่อทำการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ 4/2535 วันที่ 13 สิงหาคม 2535 วาระที่ 3.5 อนุมัติให้ปรับค่าเช่าซื้อที่ดินที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ (ยกเว้นกรณีของการตกทอดทางมรดก) โดยให้ใช้ราคาที่ดินของกรมที่ดิน

จากบัญชีกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ฉบับที่ประกาศใช้ในปีที่มีการทำสัญญาเช่าซื้อเป็นราคาที่จะนำมาคำนวณเป็นอัตราค่าเช่าซื้อ เพื่อเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ ซึ่งจากผลของมติ คปท.ดังกล่าว มีผล ดังนี้

1. เกษตรกรซึ่งรับโอนสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน โดยตกทอดทางมรดกจะเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก.ตามอัตราเดิมที่เคยจ่ายให้ ส.ป.ก.

2. เกษตรกรซึ่งรับโอนสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน นอกจากการตกทอดทางมรดก จะต้องเช่าซื้อที่ดินจากส.ป.ก. เท่ากับราคาประเมินของกรรมที่ดิน ตามบัญชีกำหนดจำนวนทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมฉบับที่ประกาศใช้ในปีที่รับโอนสิทธิการเช่าซื้อ

ข้อปัญหา

1 ส.ป.ก.ไม่สามารถโอนสิทธิการเช่าซื้อให้กับบุตร หรือคู่สมรส กรณีเจ้าของที่ดินยังมีชีวิตอยู่ เนื่องจากต้องถือเป็นเกษตรกรรายใหม่ จึงต้องเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก.ในราคาประเมินของกรรมที่ดิน ซึ่งปัจจุบันราคาสูงมากจนเกษตรกรรับภาระไม่ไหว เช่น ในกรณีที่ดิน หมู่ 9 ต.บึงกาสาม อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี ในปี 2538 มีราคาถึงไร่ละ 600,000 บาท เป็นต้น

2 กรณีเกษตรกรที่มีอายุมาก เช่น 75 ปีขึ้นไป มีโอกาสเสี่ยงไม่สามารถใช้หนี้เงินกู้ได้สูง ดังนั้น ธ.ก.ส.มักไม่พิจารณาให้กู้ แต่จะพิจารณาให้บุตรซึ่งประกอบเกษตรกรรมอยู่ด้วยเป็นผู้กู้ยืมทำให้เกษตรกรที่ ส.ป.ก.จัดที่ดินให้ไม่ได้เป็นผู้กู้ยืม

3 โดยที่การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้บุตรบุญธรรม ในระยะเวลาสั้น ๆ อาจเป็นช่องทางให้มีการซื้อขายที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และนำที่ดินไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1 โดยที่ ส.ป.ก. มีระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536 ซึ่งการโอนสิทธิตามระเบียบดังกล่าวนี้ ครอบคลุมถึงการโอนสิทธิการเช่าซื้อให้แก่คู่สมรสหรือบุตรหรือเครือญาติ ซึ่ง

ต้องรับไปทั้งสิทธิ และหน้าที่ของผู้โอน ส.ป.ก. ต้องยึดหลักเกณฑ์และระเบียบฯ ดังกล่าว ปฏิบัติ

2 ในการให้เกษตรกรรายใหม่เช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน นอกเหนือจากเกษตรกรตาม ระเบียบ ว่าด้วยการโอนฯ พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536 ควรปรับราคาที่ดินให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อเกษตรกร ซึ่งที่ดินดังกล่าวจะต้องนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ราคาที่ดินที่จะกำหนดให้เกษตรกรรายใหม่ เช่า หรือเช่าซื้อ จึงควรสะท้อนให้เห็นถึงที่ดินที่ใช้เพื่อการเกษตร (มิใช่เพื่อการอื่น) ผลตอบแทนทางการเกษตรศักยภาพของดิน และลักษณะของเกษตรกรด้วย

3. กรณีการป้องกันการซื้อขายที่ดิน โดยใช้ช่องทางการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมในระยะเวลาสั้น ๆ ในการจดทะเบียนรับบุตรควรอยู่ในเงื่อนไขการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย และร่วมทำประโยชน์ในที่ดินที่จะรับโอน หรือตกทอดทางมรดกสิทธิแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงมีสิทธิโอนที่ดินให้ทายาทที่เป็นบุตรบุญธรรมได้ เพื่อให้บุคคลที่จะซื้อที่ดินโดยวิธีนี้เกิดความยับยั้งชั่งใจและเลิกการซื้อขายที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่มิได้กระทบกับบุคคลโดยสุจริตทั้งยังสอดคล้อง กับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการครอบครองปรปักษ์ด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร (อกก.คง.)

อกก.คง.ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ในการประชุมครั้งที่ 1/2540 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2540 มีมติเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และให้นำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ข้อสังเกตว่า ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ ข้อ 5.1 ซึ่งต่อเนื่องกับ 5.3 ให้คำนึงถึงอายุของผู้รับโอนด้วย เช่น กรณีเกษตรกรที่มีอายุ 75 ปี ถ้าสามารถโอนสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินให้กับลูกที่มีอายุ 30 ปีได้ และลูกไปจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมอายุ 15 ปี อีก 10 ปี ลูกบุญธรรมมีอายุเพียง 25 ปี สามารถรับโอนที่ดินได้อาจเป็นช่องทางให้มีการซื้อขายที่ดินเกิดขึ้นได้ ขอให้ฝ่ายกฎหมายได้พิจารณาเรื่องนี้ด้วย

ประเด็นเสนอขออนุมัติ

ขออนุมัติกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าเช่า ค่าเช่าซื้อที่ดิน เพื่อเรียกเก็บจากเกษตรกร ดังนี้

1. การกำหนดค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ สำหรับเกษตรกรผู้รับโอนที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2535 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536 เห็นควรให้ค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ เป็นไปตามอัตราที่เกษตรกรเดิมเคยจ่ายให้กับ ส.ป.ก.

2. การกำหนดค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ สำหรับเกษตรกรรายใหม่ เห็นควรให้คิดจากราคาปรับใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมอบอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินกำหนดหลักเกณฑ์และจัดทำบัญชีราคา เพื่อใช้ปฏิบัติต่อไป

3. การโอนที่ดินของ ส.ป.ก.ให้ผู้รับโอนที่เป็นบุตรบุญธรรมต้องอยู่ใน เงื่อนไขที่จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมถูกต้องตามกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และร่วมทำประโยชน์ในที่ดินที่จะรับโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมตายก่อนครบกำหนดระยะเวลา ตามเงื่อนไขให้เสนอ คปก.พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

มติคณะกรรมการฯ อนุมัติ

เรื่องที่ 4.12 ขออนุมัติยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 วาระที่ 4.2 เรื่อง ขออนุมัติแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก.ได้นำเสนอ

1. ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่มี พ.ร.ฎ.กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินว่าจะมีทั้งที่ดินที่มีสภาพเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม และไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมเพราะโดยสภาพของที่ดิน หรือมีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ ซึ่ง ส.ป.ก.ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงกับกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 เพื่อดำเนินการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ และได้ดำเนินการตรวจสอบสภาพที่ดิน หากปรากฏว่า ยังมีสภาพป่าก็จะคืนกรมป่าไม้ และยังมีที่ดินอีกประเภทคือ ที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินเต็มพื้นที่หรือบางส่วน แต่มีจำนวนมากทำให้พื้นที่ส่วนที่เหลือกระจัดกระจายไม่เหมาะสมต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเช่นนี้ ส.ป.ก.จะส่งคืนหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ส่งมอบ-

พื้นที่นั้นให้ ส.ป.ก.

2. แนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินสำหรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม หรือพื้นที่อื่น ๆ ที่มีปัญหา เช่นพื้นที่ที่ไม่สามารถจัดซื้อจากเอกชน พื้นที่ที่มีเขตเทศบาล สุขาภิบาล และพื้นที่ชุมชนเมือง ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติอนุมัติว่า

2.1 พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้มี พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่ ส.ป.ก.ดำเนินการเพียงบางส่วนของพื้นที่ในอำเภอนั้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. กรณีเป็นการดำเนินการเฉพาะในที่ดินเอกชนอย่างเดียวให้ออก พ.ร.ฎ. ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ให้คงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก.ได้จัดซื้อไว้หรือได้มาโดยประการอื่น ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข. พื้นที่ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ออก พ.ร.ฎ. ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกันพื้นที่เขตเทศบาล สุขาภิบาล ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532

2.2 พื้นที่ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่สมควรจะพัฒนาเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาลได้ ให้พิจารณาร่วมกับฝ่ายปกครอง และออก พ.ร.ฎ.กันเขตออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ให้จัดตั้งเป็นเขตเทศบาลและสุขาภิบาลต่อไป

ข. ถ้าเป็นชุมชนขนาดเล็ก ส.ป.ก. จะต้องจัดระบบดูแลให้เป็นชุมชนชนบท ที่สอดคล้องกับงานการปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องกันเขตปฏิรูปที่ดินออก และในการประชุมครั้งนี้ คณะกรรมการได้อนุมัติพื้นที่เพื่อปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ในวาระที่ 4.3 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้มี พ.ร.ฎ. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยให้ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินโดยคงไว้เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก.ได้มาแล้วเท่านั้น รวม 9 จังหวัด 29 อำเภอ

ดังนั้น ส.ป.ก.จึงได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่ได้มีการตรวจสอบตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และ คณะกรรมการได้มีมติให้ ส.ป.ก.ส่งคืนกรมป่าไม้แล้ว ดังนี้

1. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ป่าแม่หาด จังหวัดเชียงใหม่ ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากเป็นนิคมสร้างตนเอง

2. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539 ป่าคองหนองตอและป่าดงสีชมพู จังหวัดหนองคาย ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์

3. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539 ป่าควนไต่บ้านเสียมใหญ่ จังหวัดตรัง และป่าเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมีสภาพที่สมควรฟื้นฟูสภาพป่า

4. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540

4.1 ป่าโคกจะโก จังหวัดนราธิวาส ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมี น.ส.3 เต็มพื้นที่

4.2 ป่าปรินยอฝั่งซ้ายแม่น้ำสายบุรี แปลงที่ 1 จังหวัดนราธิวาส ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์

4.3 ป่าเลนอ่าวพนังดัก จังหวัดชุมพร ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมี น.ส.3 เต็มพื้นที่

4.4 ป่าชันใหญ่และป่าเขาสูง จังหวัดกาญจนบุรี ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมี น.ส.3 เต็มพื้นที่

4.5 ป่าคันหินขวาง จังหวัดอุบลราชธานี ส่งคืนทั้งพื้นที่ เนื่องจากมี น.ส.3 เต็มพื้นที่

5. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538 อนุมัติ ให้เพิกถอน พ.ร.ฎ.กำหนดเขตป่าปากทะเลและป่าบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี ทั้งพื้นที่ เนื่องจากเป็นป่าชายเลน

6. คณะกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 มติให้ ปรับปรุงแนวเขตในท้องที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี และอำเภอลำลูกกา จังหวัด ปทุมธานี โดยให้คงไว้เฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

ความเห็น ส.ป.ก.

เนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. รวม 11 ป่า ตาม ข้อ 1-5 ส.ป.ก. ได้มี พ.ร.ฎ.กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว โดยประกาศเป็นเฉพาะพื้นที่ ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ร่วมกับกรมป่าไม้แล้วปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าวมีนิคมสร้างตนเองหรือมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ หรือ มี น.ส.3

เต็มพื้นที่ หรือมีสภาพที่สมควรฟื้นฟูสภาพป่า และคณะกรรมการได้มีมติให้ส่งคืนกรมป่าไม้แล้ว
ส.ป.ก. จึงเห็นควรยกเลิก พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว รวม 10 ฉบับ ดังนี้

- (1) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านแหลม ตำบลบางขุน
ไทร และตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (2) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลท่าเคื่อ ตำบลคอยเต่า และ
ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536
- (3) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลหอค้า และตำบลหนองเล็ง
อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (4) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโกลก
จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536
- (5) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลโคกสะอาด อำเภอเรือเสาะ
และตำบลกาหลง ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536
- (6) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนาชะอัง ตำบลนาทุ่ง และ
ตำบลท่ายาง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (7) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลรางสาลี่ และตำบลหนอง
ตากยา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (8) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลกองโพน ตำบลพะลาน
และตำบลนาตาล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (9) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน
จังหวัดตรัง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537
- (10) พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านใต้ และตำบลเกาะพะ
งัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537

สำหรับในข้อ 6.เป็นการประกาศเขตครอบคลุมทั้งอำเภอ ซึ่งมติคณะกรรมการให้ปรับปรุงแนวเขต
ในท้องที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี และอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยคงไว้ เฉพาะเขต
ดำเนินการเท่านั้น ส.ป.ก.ได้สำรวจแล้ว ปรากฏว่า ในท้องที่อำเภอบางแพ เป็นที่ดินเอกชน ซึ่ง
ส.ป.ก. ยังไม่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจาก ส.ป.ก.ไม่สามารถจัดซื้อที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินได้ จึงขอยกเลิก พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ทั้งฉบับ
ส่วน พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จะคงไว้เฉพาะเขตดำเนินการ

เท่านั้น คือ เฉพาะ ที่ดินที่ส.ป.ก.จัดซื้อมาในตำบลพืชอุดม และตำบลบึงคำพร้อย จึงจะต้องยกเลิก พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ทั้งฉบับ และให้คงไว้เฉพาะพื้นที่ ในตำบลพืชอุดม และตำบลบึงคำพร้อย จังหวัดปทุมธานี ตามแผนที่แนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกา เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น รวม 2 ฉบับ

คำขอ

ขออนุมัติให้ ส.ป.ก.ดำเนินการยกเลิกพระราชกฤษฎีกา รวม 12 ฉบับดังกล่าวข้างต้น

มติคณะกรรมการ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า ที่ดินยังอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยราชการเดิมหรือไม่ หากได้มีการยกเลิกพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว จึงให้ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาและระเบียบพิจารณาประเด็นดังกล่าว และให้นำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีคำสั่งที่ 3/2535 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2535 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนจากส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ กำหนดแนวทาง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จัดทำและวิเคราะห์โครงการ ติดตามและประเมินผลตลอดจนประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่ง คปก.ที่ 3/2535 ที่แนบ

ข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายชูชีพ หาญสวัสดิ์) ได้กำหนดเป็นนโยบายว่าหลังจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดที่ดินโดยมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) แก่เกษตรกรแล้ว สมควรให้มีการพัฒนาพื้นที่และพัฒนาการเกษตรให้สมบูรณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อย่างเต็มที่ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประวัฒน์ อุตตะโมต) ได้ให้นโยบายเป็นการเพิ่มเติมว่าหลังจาก ส.ป.ก.จัดที่ดินแล้ว ส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องร่วมมือดำเนินการพัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ดียิ่งขึ้น

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การบริหารงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินมีประสิทธิภาพมีการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรของส่วนราชการตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เข้าไปดำเนินการพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินตามนโยบาย ได้อย่างผสมผสานสอดคล้องซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน เกิดการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส.ป.ก.มีความเห็นสมควรปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงขอเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้น แทนคณะกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่ง คปก.ที่ 3/2535 ดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยมอบหมายประกอบของคณะกรรมการฯ และอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการ
ผู้ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย
2. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองประธานอนุกรรมการ
3. เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรหรือผู้แทน อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้แทน อนุกรรมการ

6. อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. อธิบดีกรมประมงหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมชลประทานหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
14. ผู้จัดการใหญ่ ธ.ก.ส. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. หัวหน้าผู้ตรวจการปฏิบัติที่ดิน	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการกองแผนงานและ โครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการและ
เลขานุการ
17. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
18. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริมและ
พัฒนาการเกษตร ส.ป.ก.	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. พิจารณาเสนอนโยบายพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินรวมทั้งพิจารณากำหนดแนวทางการผลิตและการตลาด ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว
2. พิจารณากำหนดเป้าหมายและแผนงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการยกระดับรายได้ของเกษตรกร และการคุ้มครองประโยชน์ของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
3. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
4. ควบคุมกำกับดูแล และประสานการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

5. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
6. ดำเนินการอื่นใดตามที่ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มอบหมาย

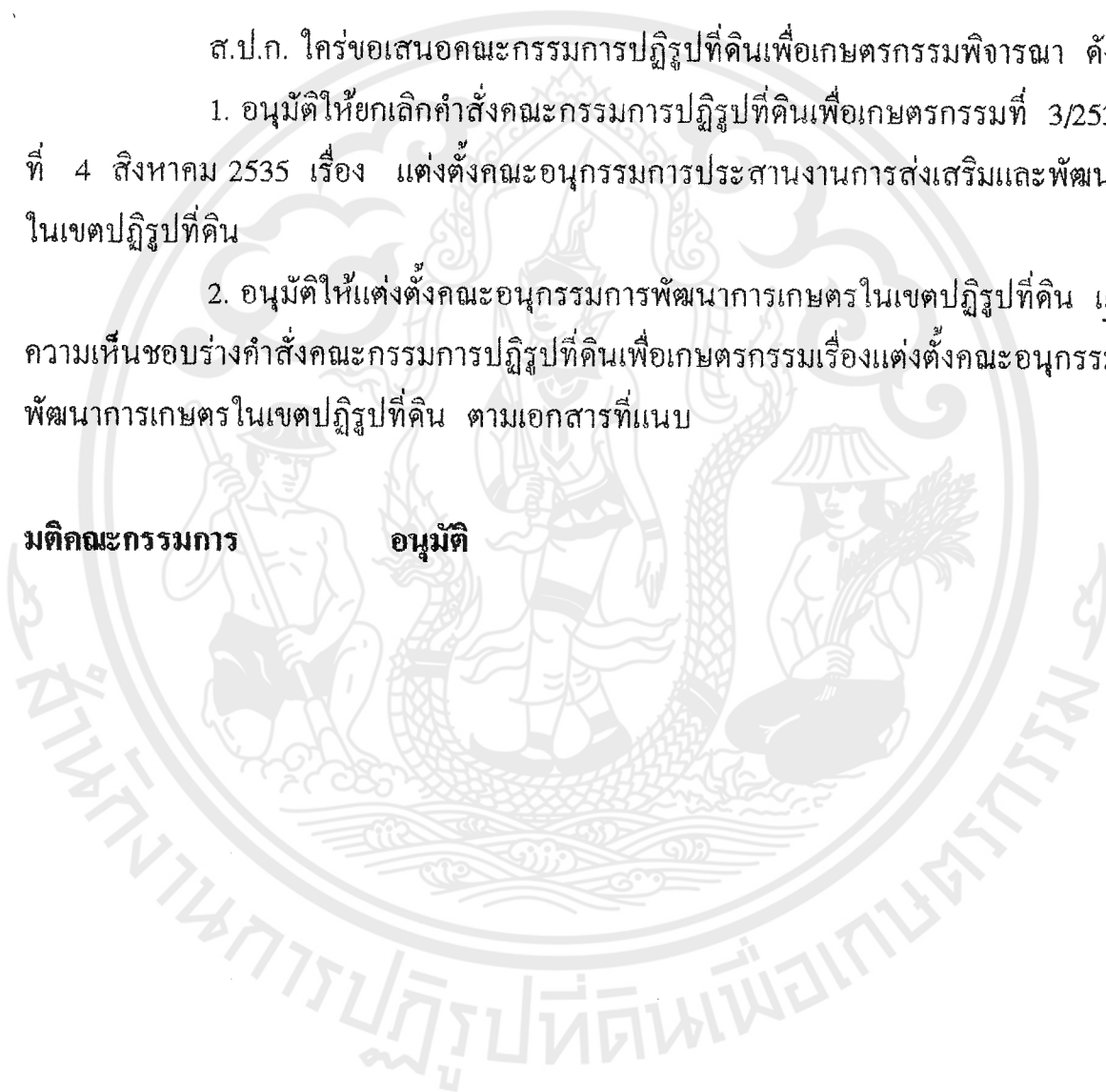
คำขอ

ส.ป.ก. ใคร่ขอเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา ดังนี้

1. อนุมัติให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 3/2535 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
2. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ ความเห็นชอบร่างคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามเอกสารที่แนบ

มติคณะกรรมการ

อนุมัติ

(ร่าง)

คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่...../2540

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

.....

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้พื้นที่ปฏิรูปที่ดินเป็นพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนา โดยให้ส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมมือดำเนินการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการดำเนินงานเป็นระบบที่ชัดเจน และการประสานงานมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่...../2540 เมื่อวันที่.....2540 จึงเห็นสมควรปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 3/2535 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2535 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินขึ้นใหม่มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการ
ผู้ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย	
2. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
3. เลขาธิการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
6. อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. อธิบดีกรมประมงหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมชลประทานหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

11. อธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
14. ผู้จัดการใหญ่ ธ.ก.ส. หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. หัวหน้าผู้ตรวจการปฏิบัติที่ดิน	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการกองแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการและ
เลขานุการ
17. ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
18. หัวหน้าฝ่ายประสานงานการส่งเสริมและ
พัฒนาการเกษตร ส.ป.ก.	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาเสนอนโยบายพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินรวมทั้งพิจารณากำหนดแนวทางการผลิตและการตลาดตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 2. พิจารณากำหนดเป้าหมายและแผนงานพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการยกระดับรายได้ของเกษตรกรและการคุ้มครองประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
 3. กำหนดแนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมในเขตปฏิรูปที่ดิน
 4. ควบคุมกำกับดูแลและประสานงานการดำเนินงาน ของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
 5. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือ ในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
 6. ดำเนินการอื่นใดตามที่ คปก.มอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

เลิกประชุมเวลา 12.45 น.

ส.อ. Die

(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

นางสาว ส.อ. Die
(นางสงวนศรี ไชยมังคละ)

เลขานุการกรม
ผู้ตรวจรายงาน

นายศรีโรจน์ จีระพันธุ์

(นายศรีโรจน์ จีระพันธุ์จรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้จดยางาน

นางสาว ส.อ. Die

(นางสาววิตรี ชวนิตย์)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้จดยางาน